

V. KONIUNKTURA W BUDOWNICTWIE

1. Omówienie wyników

1. W obecnym kwartale wskaźnik koniunktury w budownictwie IRG SGH (IRGCON) przyjął wartość -13,8 pkt., o 10 punktów mniejszą niż w minionym kwartale, lecz o 6 punktów większą niż w czwartym kwartale 2014 r. Skutkiem względnie korzystnych ocen obecnej sytuacji w budownictwie jest odwrócenie kierunku trendu wskaźnika koniunktury i zbliżenie jego wartości do poziomu średniego w całym okresie niniejszego badania w latach 1994-2015.

Wartości wskaźnika koniunktury dla sektora firm prywatnych i sektora przedsiębiorstw publicznych niewiele się różnią. Wartość wskaźnika dla sektora prywatnego wynosi -13,5 pkt., a dla publicznego -14,7 pkt. Bardziej wyraźne zróżnicowanie jest widoczne wewnątrz obu sektorów własnościowych. W grupie zakładów będących własnością krajowych osób fizycznych wartość wskaźnika koniunktury wynosi -21,8 pkt., w grupie pozostałych zakładów krajowych -19,0 pkt., w grupie firm prywatnych zatrudniających do 10 osób -25,4 pkt., a powyżej 10 osób -11,7 pkt. W grupie przedsiębiorstw publicznych zatrudniających do 100 pracowników wartość wskaźnika jest równa -17,2 pkt., powyżej 100 pracowników -7,9 pkt., w grupie przedsiębiorstw państwowych -25,0 pkt., a w grupie przedsiębiorstw komunalnych obecna wartość wskaźnika jest dodatnia i wynosi aż +15,4 pkt.

W klasyfikacji regionalnej najwyższe wartości wskaźnika koniunktury są równe -7,0 i -9,6 pkt, dla, odpowiednio: regionu środkowo-zachodniego i północno-wschodniego. Najniższą wartość, -20,5 pkt., wskaźnik przyjął dla regionu środkowego. Różnica między największą a najmniejszą wartością wskaźnika spadła do 11 punktów, zatem regionalne zróżnicowanie koniunktury w budownictwie zmniejszyło się.

Wartości wskaźnika koniunktury w grupach zakładów klasyfikowanych według rodzaju działalności budowlanej są silnie zróżnicowane. Wartość wskaźnika dla grupy zakładów wznoszących budynki (PKD 41) wynosi -10,7 pkt., w grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (PKD 42) jest równy -26,2 pkt., a w grupie zakładów wykonujących prace specjalistyczne (PKD 43) +1,0 pkt.

2. Obecny sezonowy spadek produkcji budowlanej jest wyraźnie mniejszy niż w minionym roku, efektem czego jest obserwowany obecnie rosnący trend produkcji w budownictwie.

W analizowanych grupach zakładów wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji są zróżnicowane. Wartość salda w ujęciu ogółem wynosi +5,5 pkt., w sektorze prywatnym +4,1 pkt., a w sektorze publicznym +12,2 pkt. W grupie zakładów zatrudniających do 20 pracowników wynosi -7,8 pkt., przy zatrudnieniu 21-100 osób -6,8 pkt. i powyżej 100 osób +38,6 pkt. Saldo w grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej ma wysoką wartość +16,7 pkt., w grupie zakładów wykonujących prace specjalistyczne wynosi +10,5 pkt., a w grupie zakładów wznoszących budynki jest równe tylko -2,2 pkt.

Prognozy na I kwartał 2016 roku, zgodnie z sezonowym cyklem budownictwa, zapowiadają spadek poziomu produkcji. Prognoza wartości salda w ujęciu ogółem wynosi -39,3 pkt., dla sektora prywatnego -40,1 pkt. i dla sektora publicznego -35,8 pkt.

3. W portfelach zakładów budowlanych jest mniej zamówień niż w minionym kwartale, lecz obecny sezonowy spadek zamówień jest mniejszy niż rok temu. Wartość funkcji trendu zamówień wzrosła w stosunku do poprzedniego kwartału.

Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień w ujęciu ogółem wynosi -1,3 pkt., a zamówień krajowych +0,3 pkt. W analizowanych grupach zakładów wartości salda ogółem są

zróznicowane. W sektorze prywatnym obecne saldo wynosi -2,1 pkt., a w sektorze publicznym +2,8 pkt. W zakładach zatrudniających do 20, 20-100 oraz powyżej 100 pracowników wartości salda wynoszą, odpowiednio: -16,9, -10,7 oraz +26,1 pkt. Znaczny wzrost zamówień zanotowano w grupie zakładów wykonujących specjalistyczne prace budowlane (wartość salda równa +15,9 pkt.), a znacznie mniejszy w zakładach wznoszących budynki (saldo -8,2 pkt.). Wyraźny spadek zamówień występuje w grupie najmniejszych firm prywatnych, zatrudniających do 10 pracowników (saldo -20,4 pkt.), a wzrost w przedsiębiorstwach państwowych (saldo +1,3 pkt.).

Prognozy na nadchodzący kwartał są gorsze od obecnych ocen, zarówno w przypadku zamówień ogółem jak i zamówień krajowych. Prognoza wartości salda ogółem wynosi -25,7 pkt., a w przypadku zamówień krajowych -27,0 pkt.

4. Odsetek zakładów budowlanych eksportujących swe usługi ma niską, zbliżoną do poprzedniego kwartału wartość 7,9 % w ujęciu ogółem oraz 7,3 % w sektorze prywatnym. Zbyt mała próba z sektora publicznego nie pozwala na wnioskowanie o portfelu zamówień eksportowych przedsiębiorstw publicznych. W przeważającej części analizowanych grup zakładów wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość eksportu są ujemne i stosunkowo słabo zróżnicowane. Wartość salda w ujęciu ogółem jest równa -17,7 pkt., a dla sektora prywatnego wynosi -27,0 pkt.

Prognozy dotyczące zamówień eksportowych w następnym kwartale są podobne do obecnych ocen. Prognoza wartości salda w ujęciu ogółem wynosi -14,0 pkt., a dla sektora prywatnego -21,5 pkt.

5. W bieżącym kwartale w większej części badanych grup zakładów wartości salda odpowiedzi na pytanie o poziom cen wciąż są ujemne, nadal więc mamy do czynienia ze spadkiem cen usług budowlanych. Wartość salda w ujęciu ogółem wynosi -9,1 pkt., w sektorze prywatnym -12,1 pkt., a w publicznym +4,1 pkt.

Prognoza salda dla sektora prywatnego przyjmuje wartość -14,2 pkt., a dla sektora publicznego +8,1 pkt., zatem w nadchodzącym kwartale można oczekiwać dalszego spadku cen usług firm prywatnych oraz wzrostu cen usług przedsiębiorstw publicznych.

6. W przeważającej części ankietowanych grup zakładów wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia są ujemne, lecz znacznie wyższe od prognoz sprzed trzech miesięcy, zatem obserwowany obecnie sezonowy spadek zatrudnienia jest niższy od spodziewanego. Saldo ogółem ma wartość -2,1 pkt., w sektorze prywatnym -1,2 pkt., a w publicznym -6,1 pkt.

Wartości salda dla pozostałych analizowanych grup zakładów również są zróżnicowane. W grupie zakładów, które zatrudniają do 20, 20-100 oraz powyżej 100 pracowników, wartości salda są równe, odpowiednio: -15,5, -11,9 oraz +25,1 pkt. W grupie przedsiębiorstw państwowych wartość salda wynosi -21,8 pkt., zaś w grupie prywatnych firm będących własnością krajowych osób fizycznych -0,9 pkt.

Prognozy zatrudnienia na I kwartał przyszłego roku są pesymistyczne. Prognozowane saldo w ujęciu ogółem osiąga wartość -27,9 pkt., dla sektora prywatnego -27,3 pkt., a publicznego -30,4 pkt.

7. Od około dwóch lat trend ocen sytuacji finansowej zakładów budowlanych jest rosnący, lecz obserwowane tempo wzrostu jest niskie. W bieżącym kwartale po raz pierwszy od około czterech lat wartość salda w ujęciu ogółem jest dodatnia, chociaż wynosi tylko +0,1 pkt. Wartość salda w sektorze prywatnym jest równa -0,4 pkt., a w publicznym +2,7 pkt.

W najbliższym kwartale sytuacja finansowa zakładów budowlanych może się pogorszyć. Prognoza wartości salda w ujęciu ogółem jest równa -21,0 pkt., dla sektora prywatnego -19,7 pkt. i publicznego -27,0 pkt.

8. W przeważającej części analizowanych grup zakładów wartości salda odpowiedzi na pytanie o poziom wykorzystania mocy produkcyjnych są dodatnie oraz wyższe niż w odpowiednich kwartałach rok i dwa lata temu. Wartość salda w ujęciu ogółem wynosi +6,8 pkt., w sektorze prywatnym +9,4 pkt., a publicznym -4,8 pkt.

W pozostałych grupach zakładów wartości salda także są zróżnicowane. W zakładach zatrudniających do 20, 20-100 oraz powyżej 100 pracowników wartości salda wynoszą, odpowiednio: -18,0, +3,3 oraz +24,7 pkt. Znaczny wzrost występuje w grupie zakładów budujących obiekty inżynierii lądowej i wodnej (wartość salda +19,5 pkt.), a spadek w zakładach wznoszących budynki (saldo -0,6 pkt.). Wyraźny spadek występuje w grupie najmniejszych firm prywatnych, zatrudniających do 10 pracowników (saldo -20,5 pkt.), a także w przedsiębiorstwach państwowych (saldo -9,0 pkt.).

Zgodnie z sezonowym rytmem budownictwa prognozy wykorzystania mocy produkcyjnych w I kwartale 2016 roku są znacznie gorsze od obecnych ocen. Prognozowana wartość salda w ujęciu ogółem wynosi -33,5 pkt., w sektorze prywatnym -33,0 pkt., a w sektorze publicznym -35,8 pkt.

9. W zakresie nakładów inwestycyjnych sytuacja budownictwa nadal jest niekorzystna, chociaż obecne oceny wyraźnie się poprawiły. W przeważającej części badanych grup zakładów wartości salda odpowiedzi na pytanie o rozmiary inwestycji wciąż jednak są dwucyfrowymi liczbami ujemnymi. W ujęciu ogółem obecna wartość salda wynosi -11,1 pkt., w sektorze prywatnym -13,5 pkt., natomiast w sektorze publicznym jest równa 0,0 pkt.

Prognozy nakładów inwestycyjnych na najbliższy kwartał są gorsze od obecnych ocen. Prognozowana wartość salda w ujęciu ogółem wynosi -18,7 pkt., dla sektora prywatnego jest równa -21,3 pkt., a dla sektora publicznego -7,5 pkt.

10. Bieżący kwartał jest kolejnym okresem wyraźnej poprawy ocen ogólnej sytuacji gospodarczej. Co więcej, obecnie w przeważającej części ankietowanych grup zakładów budowlanych wartości salda ocen gospodarki są dodatnie. Saldo w ujęciu ogółem przyjmuje wartość +8,2 pkt., w sektorze prywatnym +5,9 pkt., a w publicznym +18,2 pkt.

Pozytywnie ocenia gospodarkę bardzo liczna grupa firm prywatnych, będących własnością krajowych osób fizycznych (wartość salda równa +8,5 pkt.) i grupa przedsiębiorstw państwowych (saldo +17,9 pkt.), ale wciąż negatywnie grupa firm prywatnych o zatrudnieniu do 10 osób (saldo -9,5 pkt.).

Prognozy dotyczące sytuacji gospodarczej w najbliższym kwartale są gorsze od obecnych ocen. Prognoza wartości salda w ujęciu ogółem wynosi -21,2 pkt., w sektorze prywatnym -22,7 pkt i w sektorze publicznym -14,4 pkt.

11. Tak jak dla oceny gospodarki, również dla oceny sytuacji budownictwa bieżący kwartał jest kolejnym okresem poprawy. Od około dwóch lat poziom ocen sytuacji budownictwa jest wyższy od średniej liczonej od początku badania koniunktury, a w bieżącym okresie trend ocen zmienił kierunek na rosnący.

Obecna wartość salda ocen sytuacji panującej w budownictwie wynosi w ujęciu ogółem +1,7 pkt., w sektorze prywatnym +1,0 pkt. i publicznym +4,9 pkt. Zdecydowanie pozytywnie ocenia sytuację własnej branży grupa zakładów o zatrudnieniu powyżej 100 osób (saldo +28,7 pkt.), a negatywnie zwłaszcza najmniejsze firmy prywatne o zatrudnieniu do 10 osób (saldo -15,5 pkt.). Pozytywne oceny występują w grupie zakładów inżynierii lądowej i wodnej (saldo +11,2 pkt.), gorsze w grupach zakładów specjalistycznych robót budowlanych oraz zakładów związanych ze wznoszeniem budynków (odpowiednie wartości salda to +1,8 i -0,5 pkt.).

Tak jak w przypadku prognoz ogólnej sytuacji gospodarczej, prognozy dotyczące sytuacji budownictwa w nadchodzącym kwartale są gorsze od ocen sytuacji obecnej. Prognoza wartości salda w ujęciu ogółem wynosi -24,7 pkt., w sektorze prywatnym -27,5 pkt. a w publicznym -11,9 pkt.

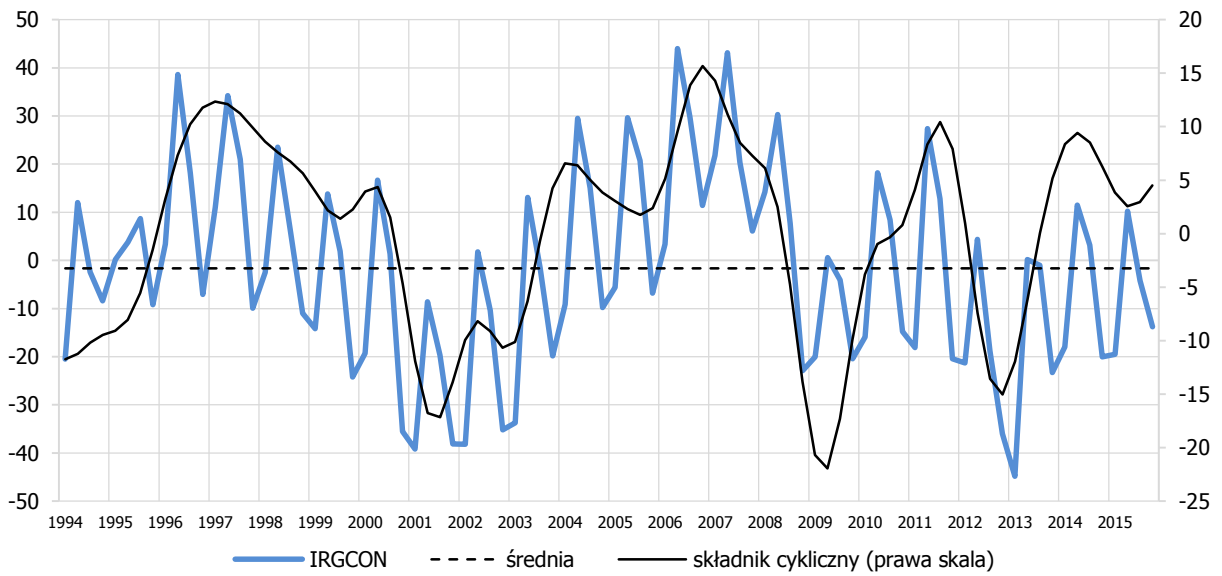
12. W bieżącym okresie jedynie 3,5 % zakładów budowlanych stwierdza, że nie ma barier, które ograniczałyby ich aktywność produkcyjną. Silna konkurencja wewnątrz gałęzi nadal jest główną barierą, wskazaną obecnie przez 56,5 % zakładów budowlanych (w poprzednim kwartale 59,6 %). Drugą barierą ponownie są nadmierne obciążenia podatkowe, wymienione przez 38,7 % zakładów (w poprzednim kwartale 41,3 %). Obecnie trzecią w rankingu barier jest niedostateczny popyt, wskazany przez 37,4 % zakładów (w poprzednim kwartale 36,9 %), a następną zatory płatnicze (29,6 % ankietowanych zakładów, w poprzednim kwartale 39,6%). Odsetek zakładów borykających się ze zmianami prawa zwiększył się o 2,0 punkty procentowe i obecnie jest równy 27,0 %. Odsetek wskazań bariery wysokich cen surowców i materiałów zmniejszył się o 3 pkt. proc. i wynosi 19,6 %.

Z wyjątkiem niedostatecznego popytu, niekorzystnych warunków pogodowych oraz trudności związanych z uzyskaniem kredytu, bariery są bardziej dotkliwe dla firm prywatnych niż dla przedsiębiorstw publicznych.

Firmy budowlane przewidują, że w następnym kwartale układ głównych barier ograniczających ich aktywność produkcyjną nie zmieni się, a trudności powodowane przez te bariery powinny być mniejsze od obecnych.

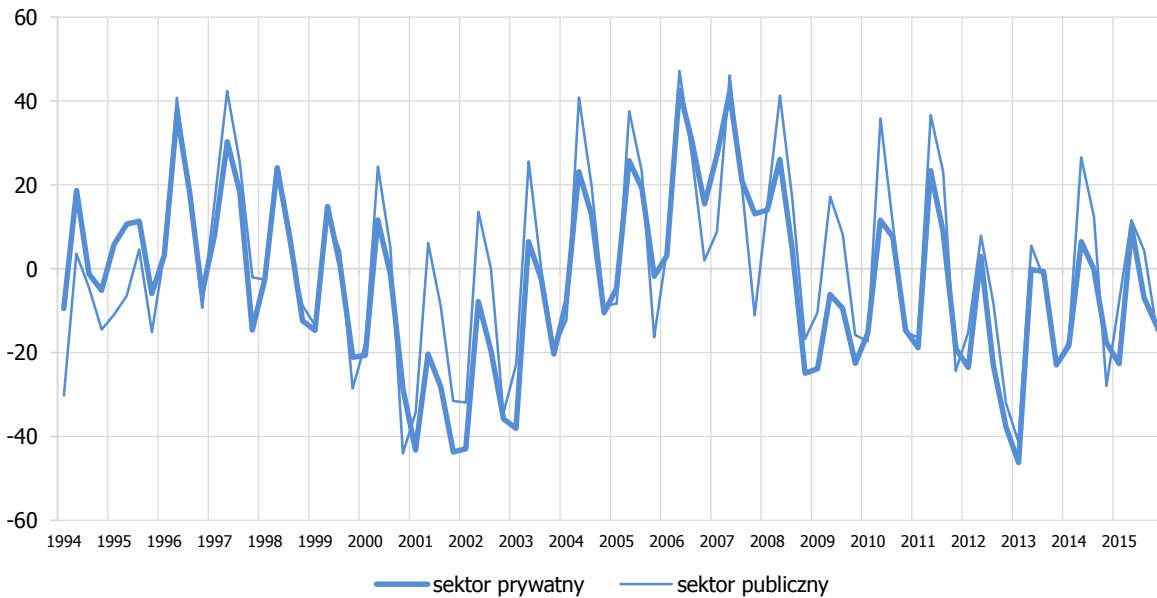
2. Wyniki szczegółowe

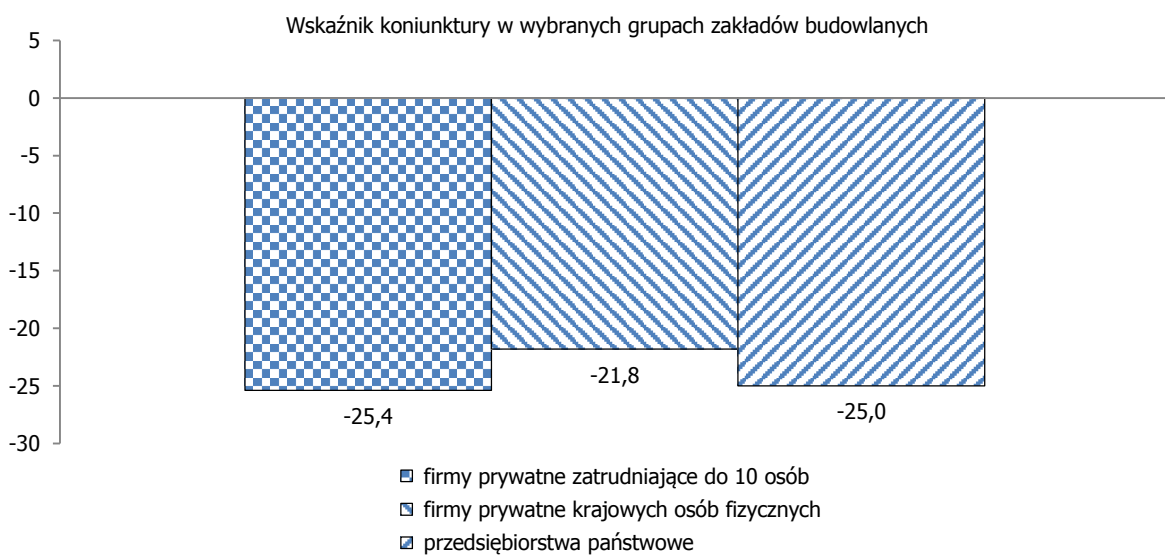
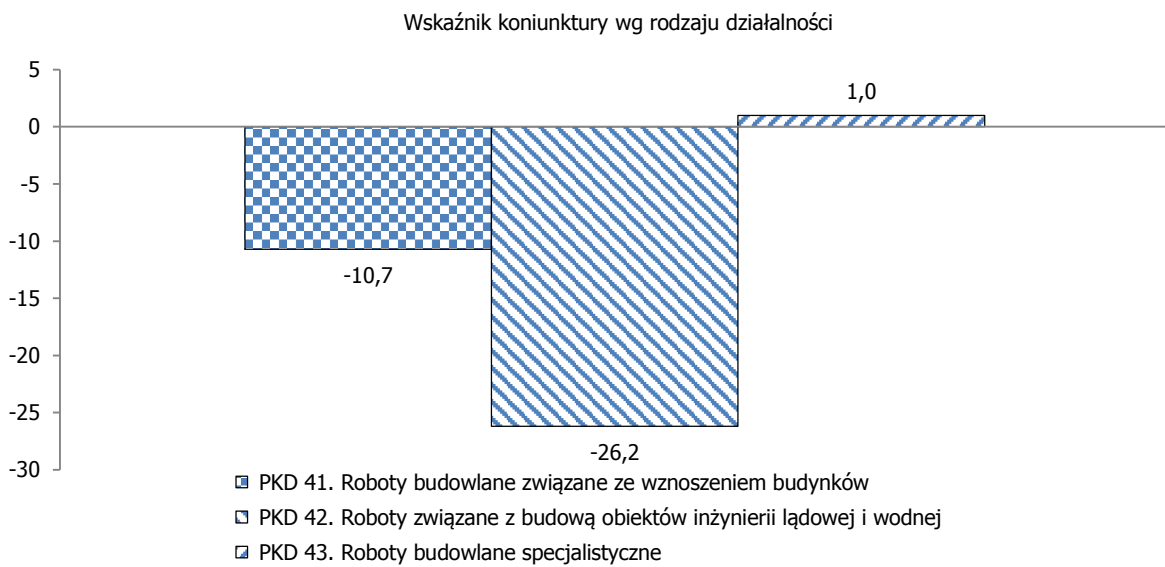
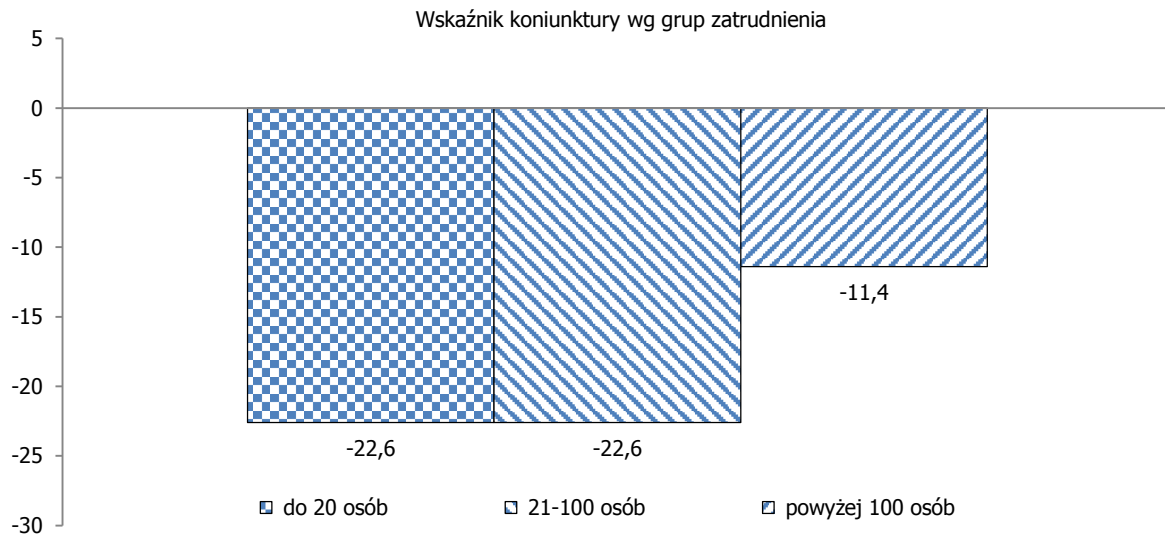
WSKAŹNIK KONIUNKTURY

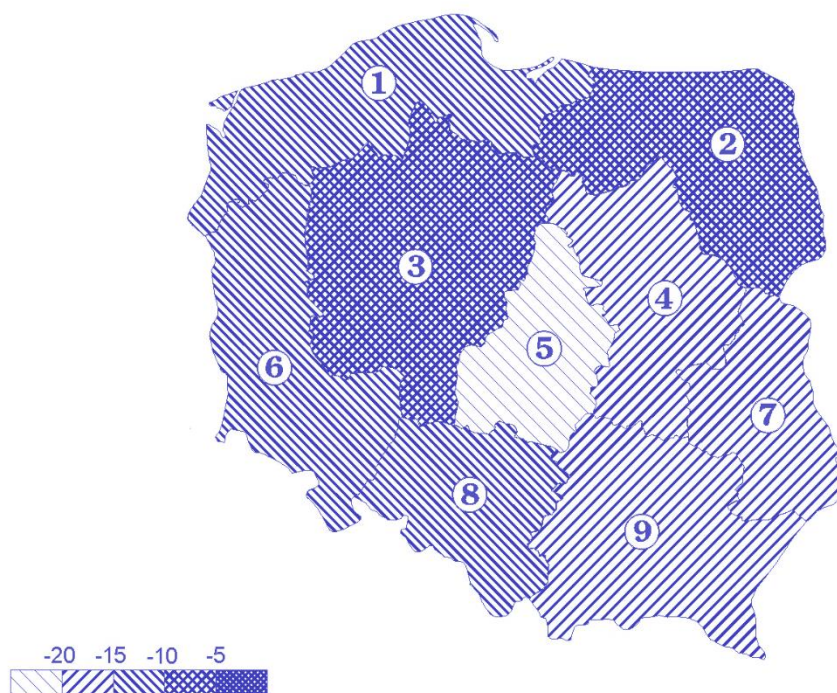
	Q3 2014	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015
wskaźnik koniunktury (IRGCON)	3,2	-20	-19,5	10,2	-4,2	-13,8
wskaźnik koniunktury w sektorze prywatnym	-0,1	-17,6	-22,6	9,9	-6,9	-13,5
wskaźnik koniunktury w sektorze publicznym	12,4	-27,9	-8,1	11,6	4,3	-14,7

Wskaźnik koniunktury wg sektorów własnościowych

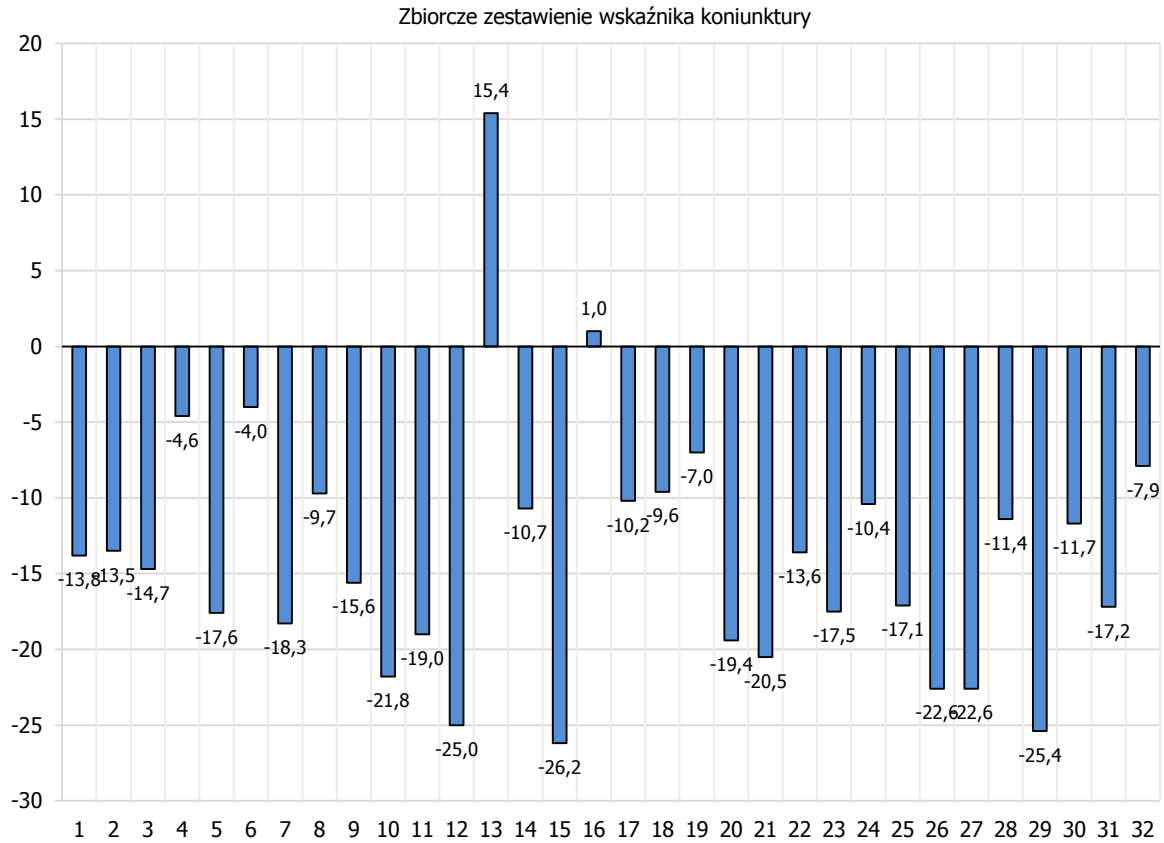

Wskaźnik koniunktury wg regionów

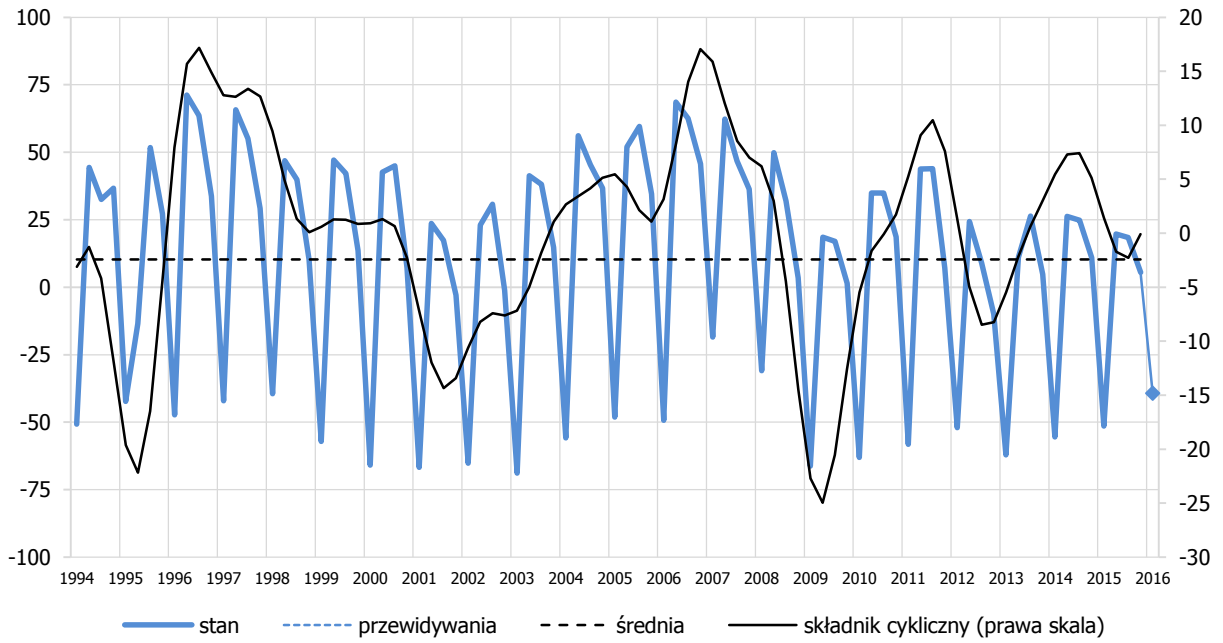

1. Region północny	-11,4
2. Region północno-wschodni	-11,3
3. Region środkowo-zachodni	+12,6
4. Region stołeczny	-22,4
5. Region środkowy	-32,6
6. Region południowo-zachodni	-5,0
7. Region środkowo-wschodni	-10,5
8. Region południowy	+9,4
9. Region południowo-wschodni	-0,7

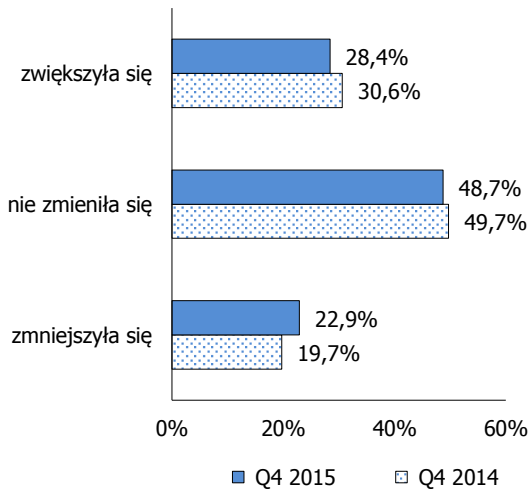
1. Ogółem
2. Sektor prywatny
3. Sektor publiczny
4. Powstałe przed lub w 1989 r.
5. Powstałe w lub po 1990 r.
6. Sektor prywatny – powstałe przed lub w 1989 r.
7. Sektor prywatny – powstałe w lub po 1990 r.
8. Sektor publiczny – powstałe przed lub w 1989 r.
9. Sektor publiczny – powstałe w lub po 1990 r.
10. Sektor prywatny – zakłady krajowych osób fizycznych
11. Sektor prywatny – pozostałe zakłady krajowe
12. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa państwowe
13. Sektor publiczny – przedsiębiorstwa komunalne
14. PKD 41. Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
15. PKD 42. Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej
16. PKD 43. Roboty budowlane specjalistyczne
17. Region północny
18. Region północno-wschodni
19. Region środkowo-zachodni
20. Region stołeczny
21. Region środkowy
22. Region południowo-zachodni
23. Region środkowo-wschodni
24. Region południowy
25. Region południowo-wschodni
26. Zatrudnienie do 20 osób
27. Zatrudnienie 21-100 osób
28. Zatrudnienie powyżej 100 osób
29. Sektor prywatny – zatrudnienie do 10 osób
30. Sektor prywatny – zatrudnienie powyżej 10 osób
31. Sektor publiczny – zatrudnienie do 100 osób
32. Sektor publiczny – zatrudnienie powyżej 100 osób

PRODUKCJA

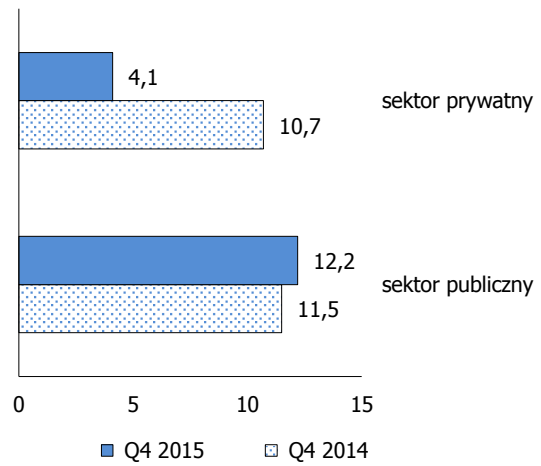

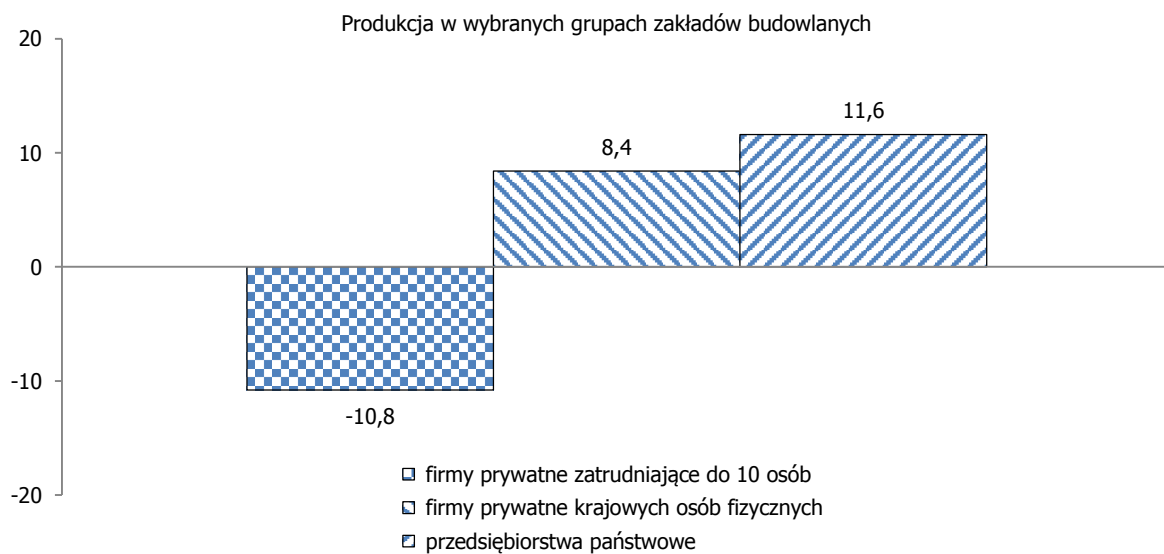
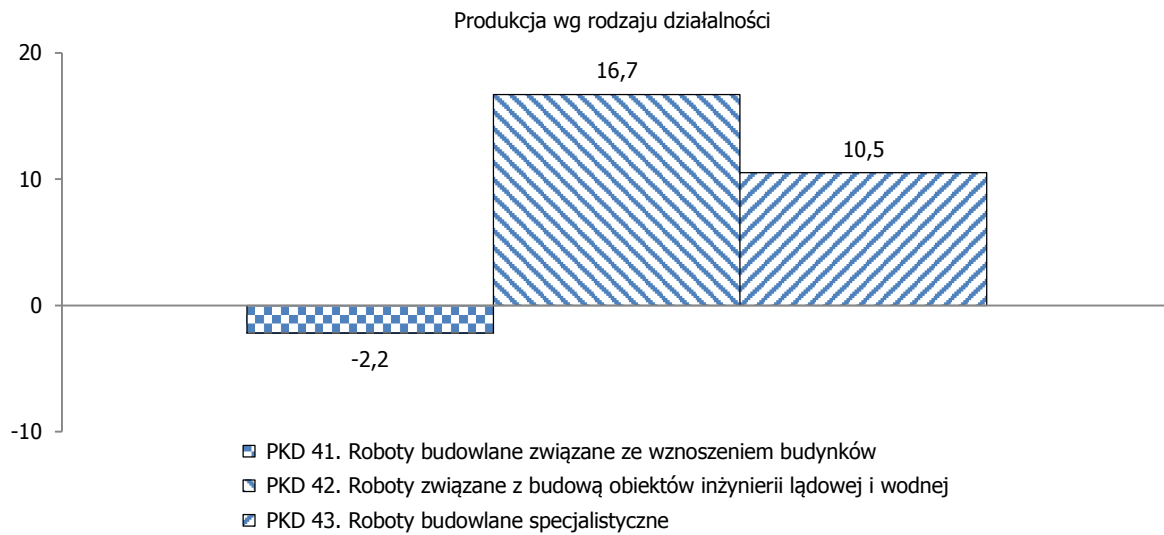
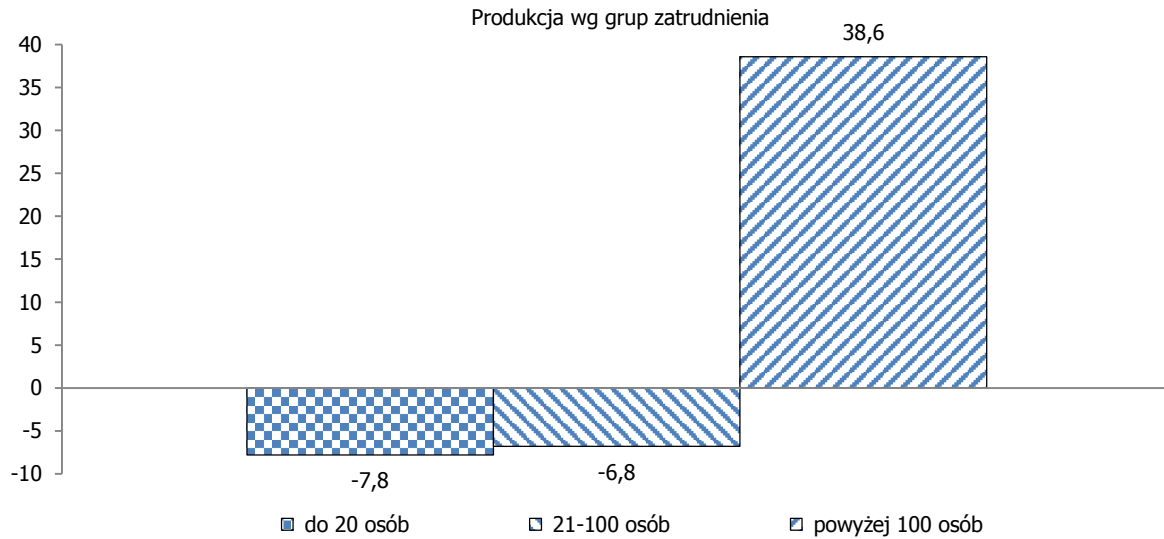
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	10,9	-51,4	19,7	18,4	5,5	-39,3
przewidywania						

Produkcja - składowe salda

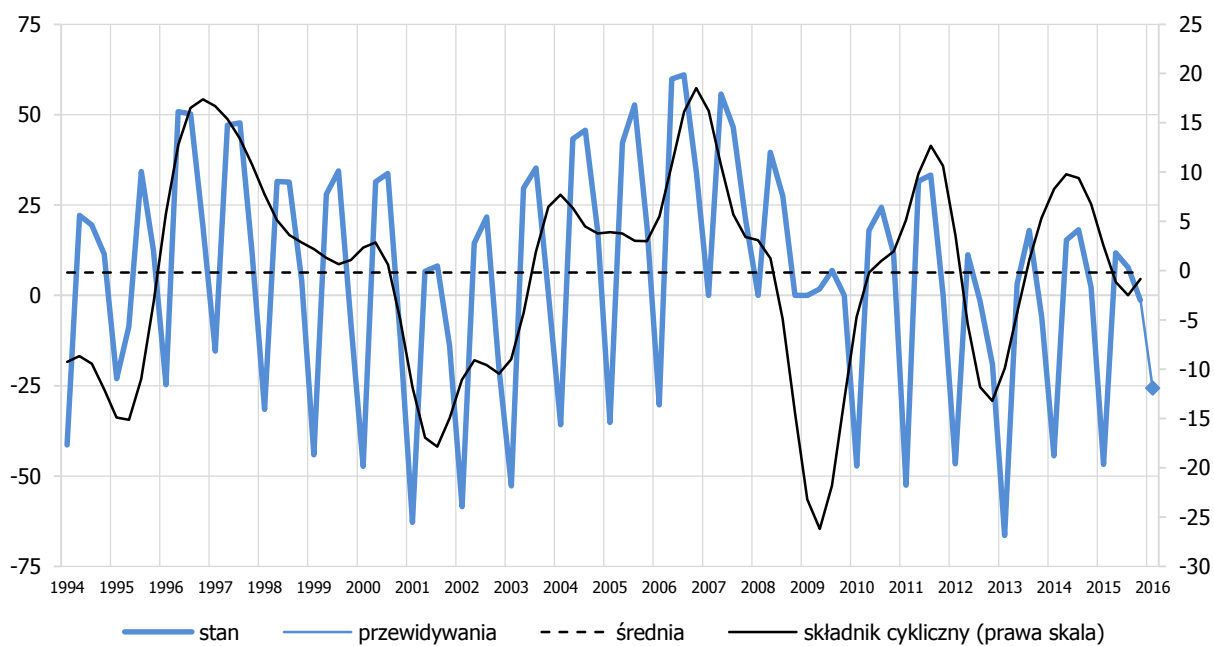

Produkcja - saldo wg sektorów własnościowych

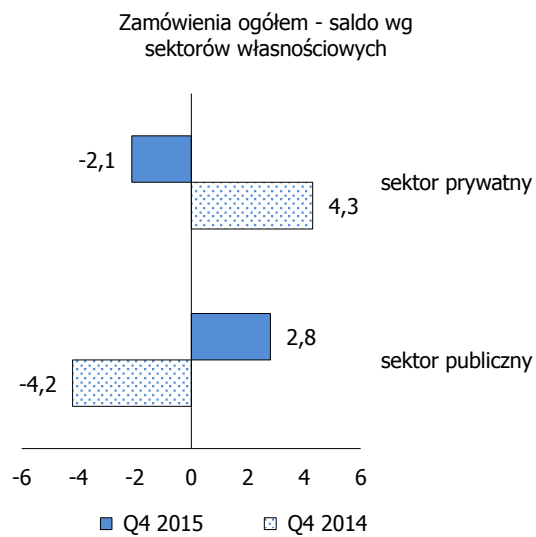
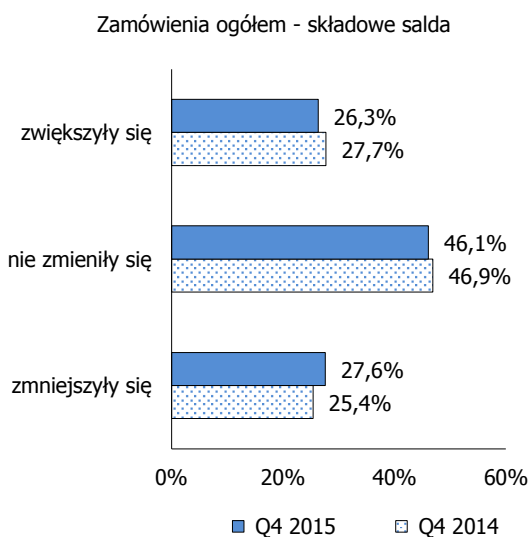

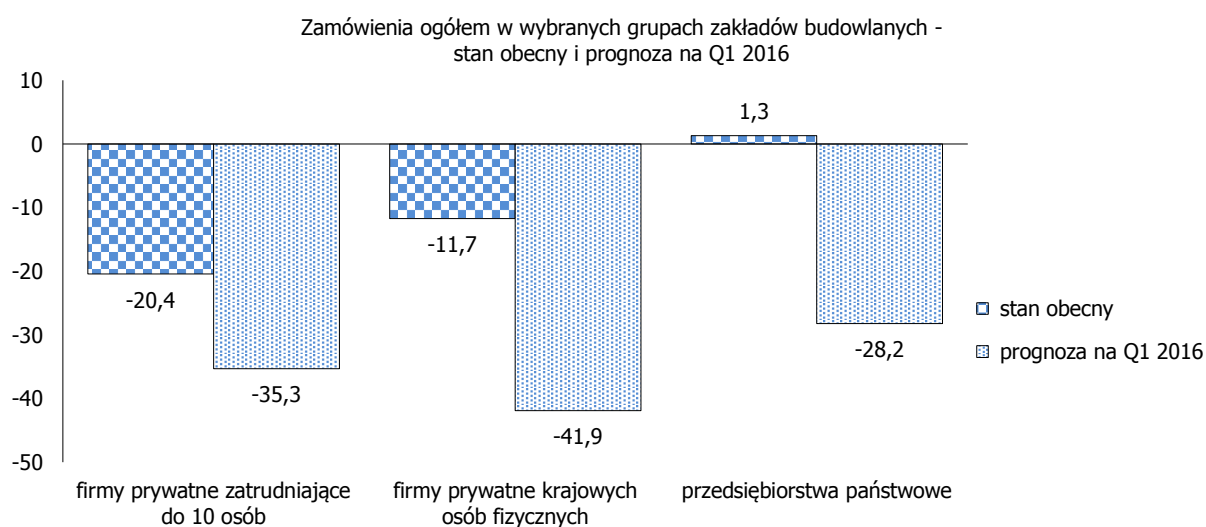
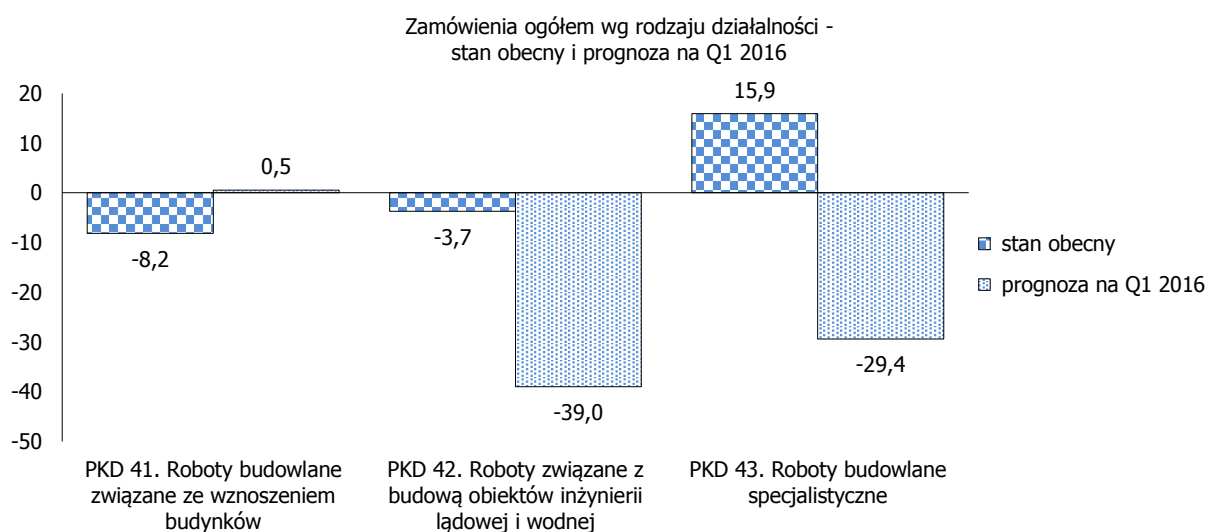
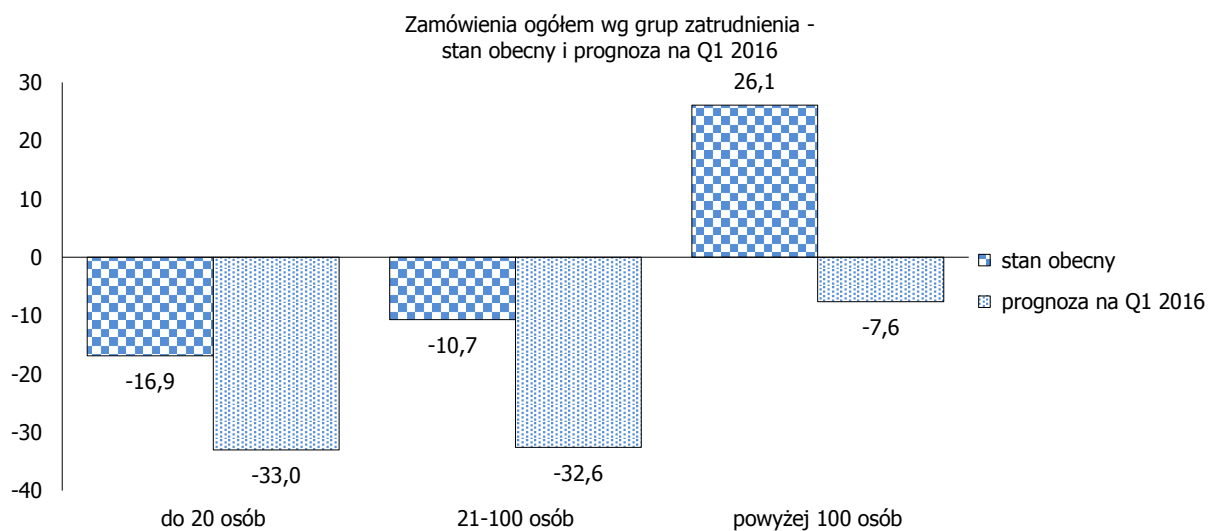

ZAMÓWIENIA OGÓŁEM

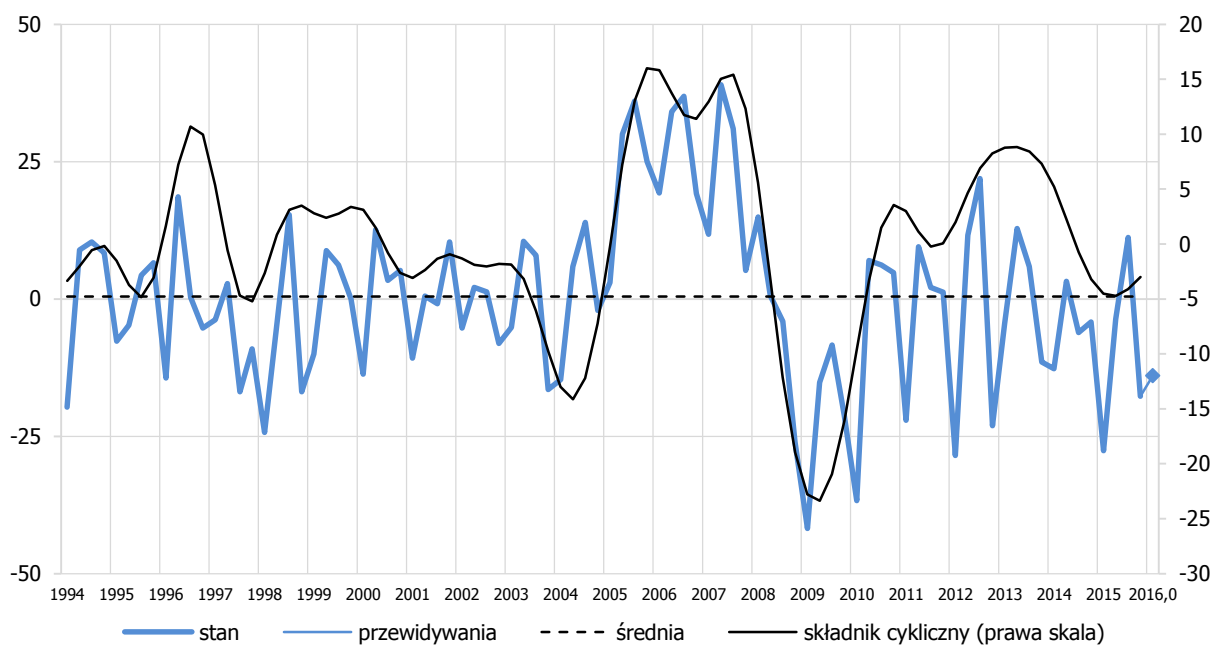

	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	2,3	-46,8	11,8	7,7	-1,3	-25,7
przewidywania						

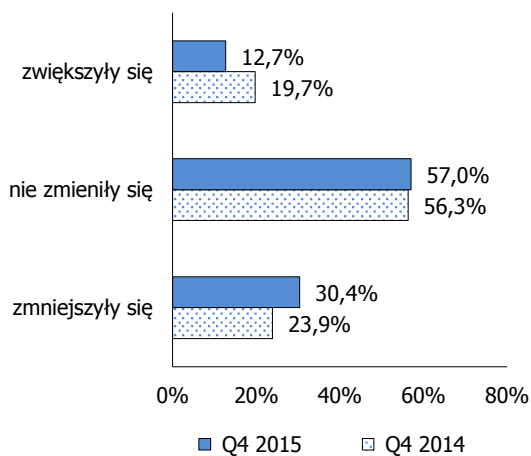

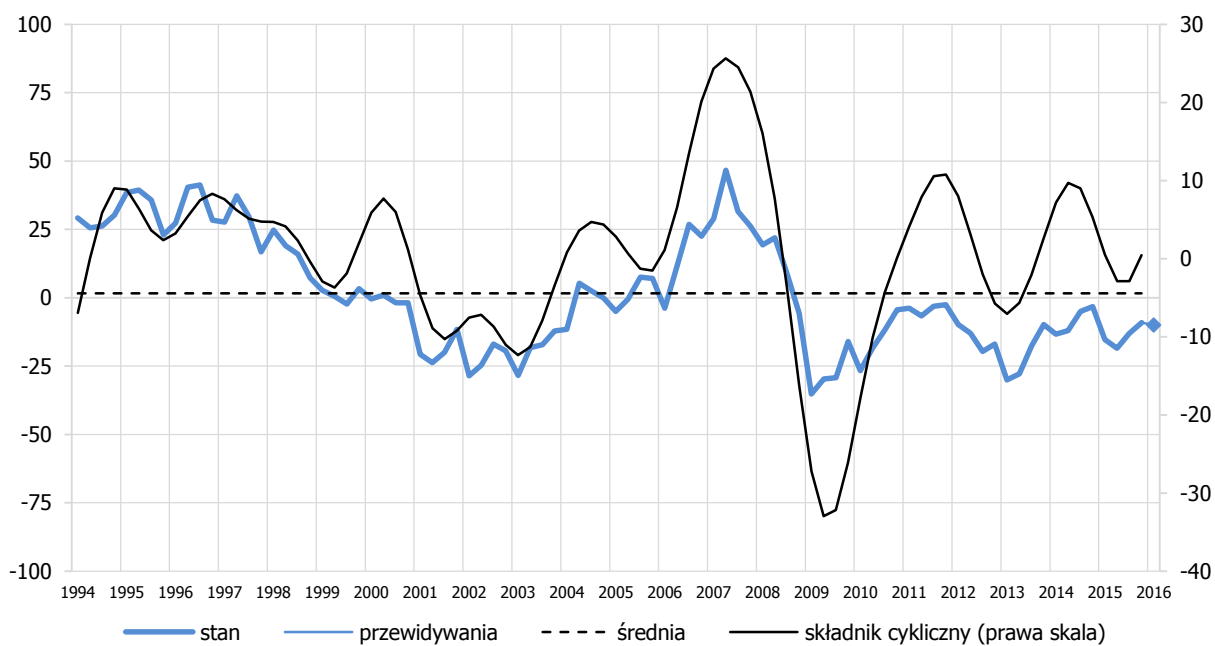
ZAMÓWIENIA EKSPORTOWE

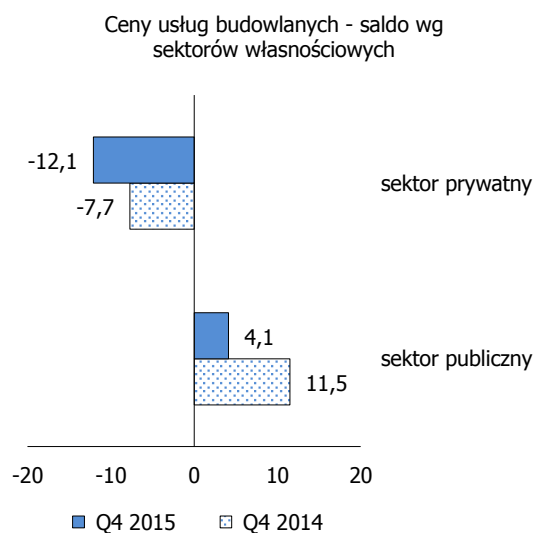
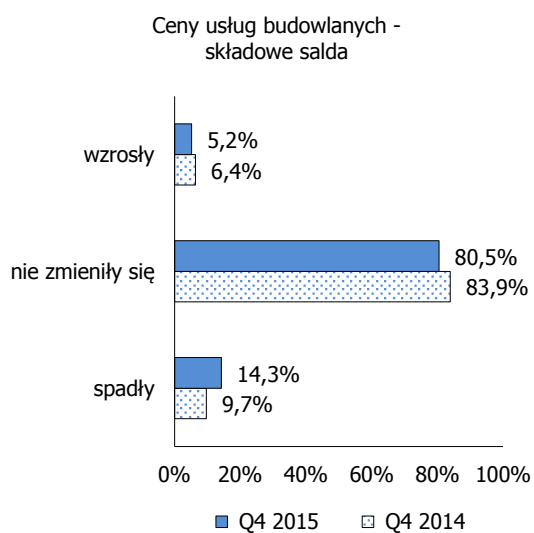
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-4,2	-27,6	-3,7	11,2	-17,7	
przewidywania						-14,0

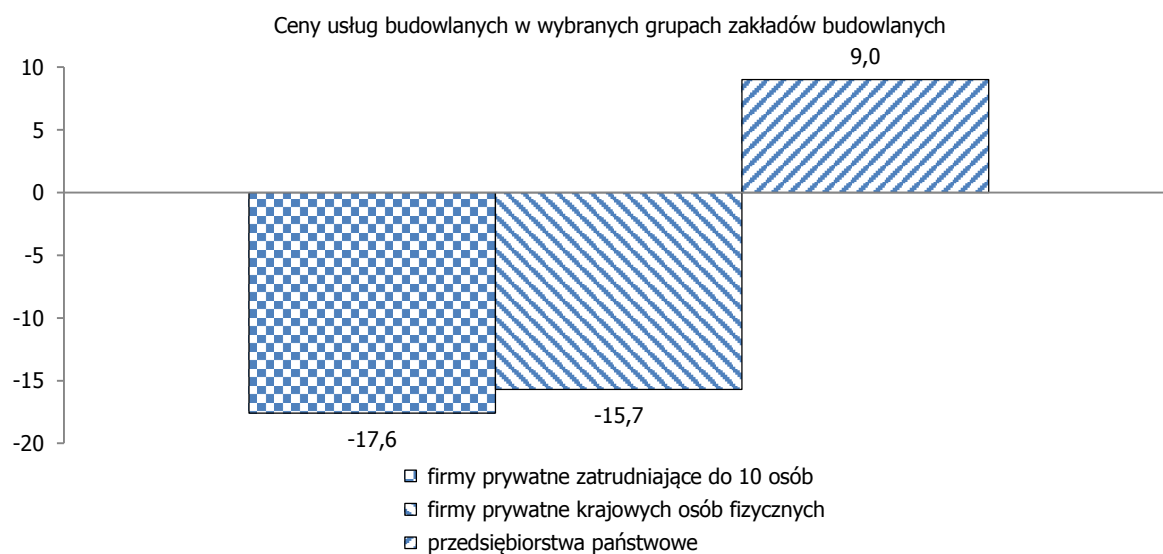
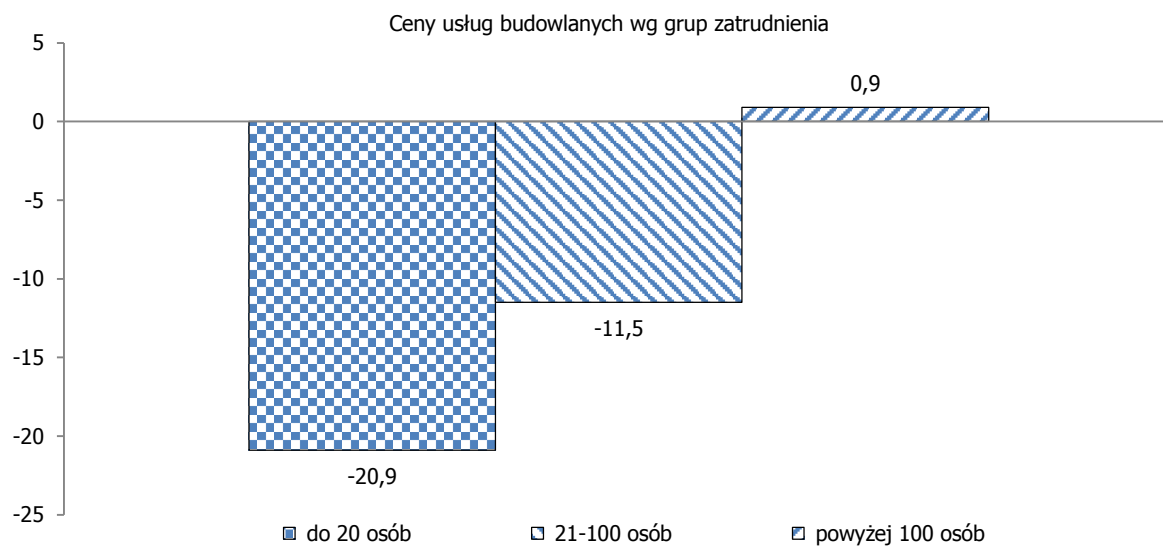
Zamówienia eksportowe -
składowe salda

CENY

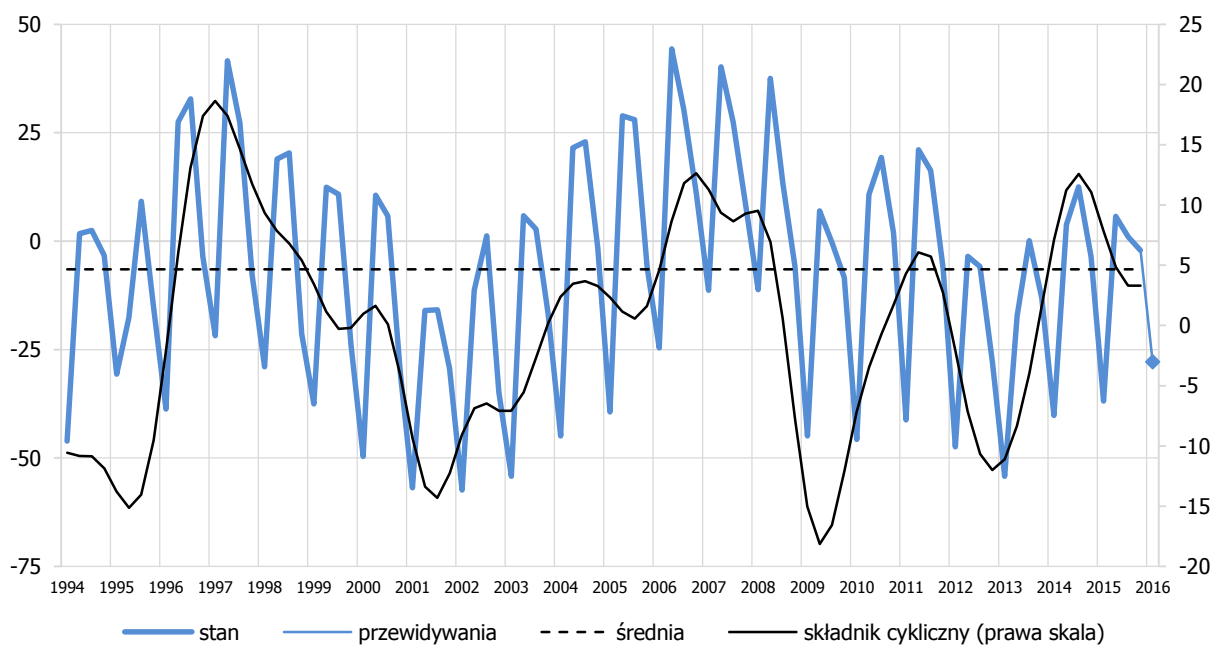

	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-3,3	-15,3	-18,5	-13,1	-9,1	-10,1
przewidywania						

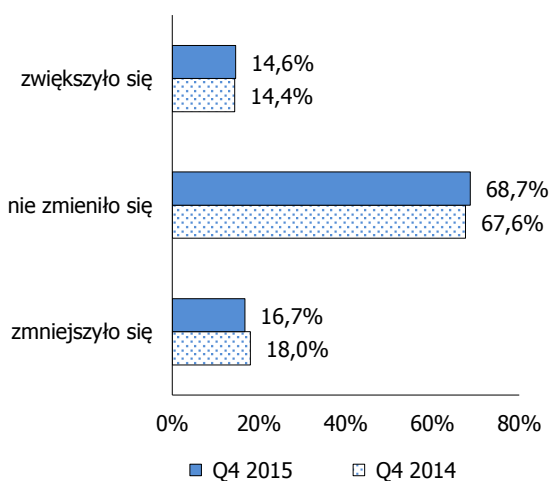

ZATRUDNIENIE

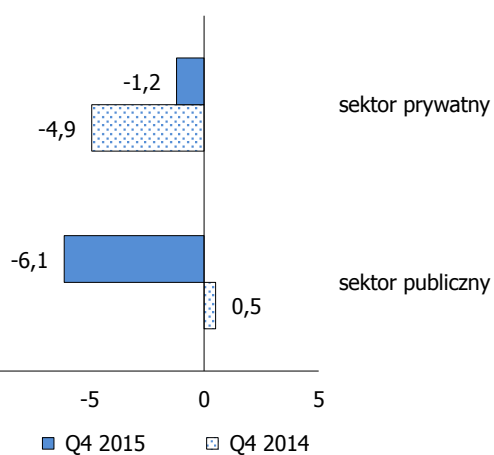

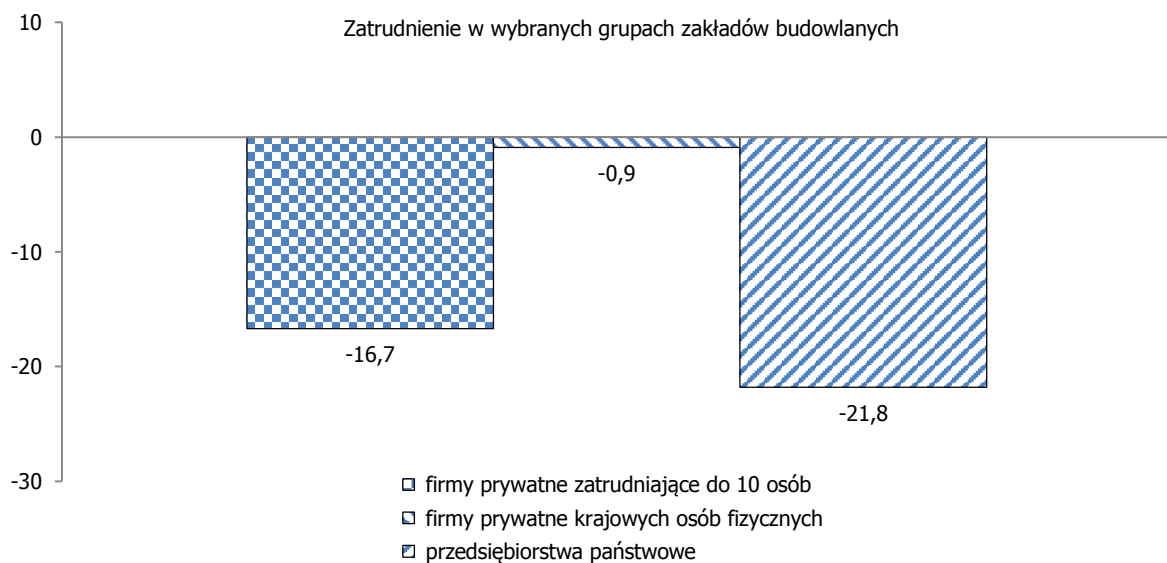
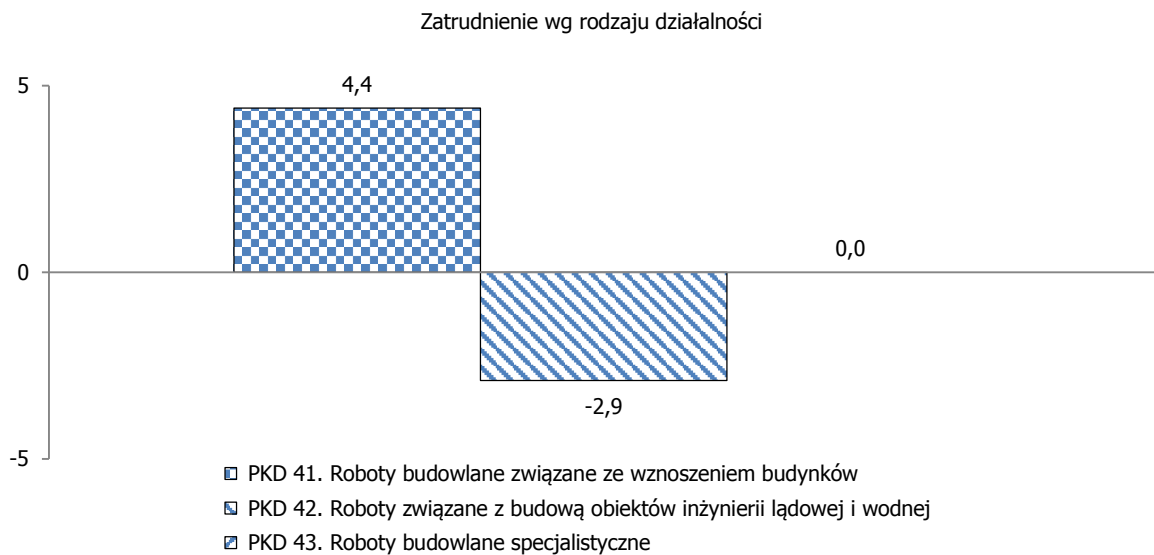
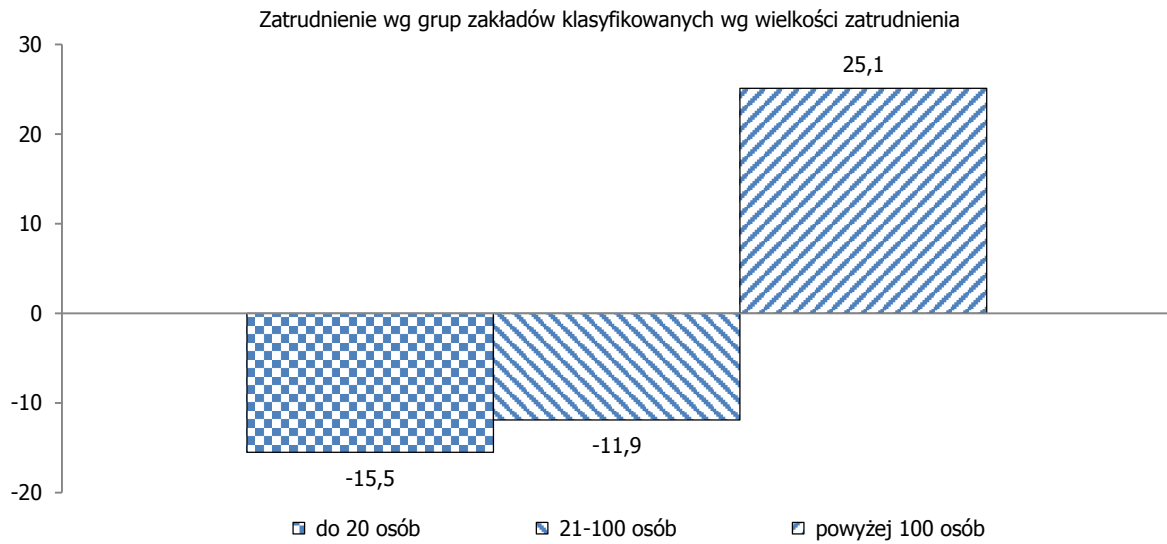
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-3,6	-36,9	5,7	1,0	-2,1	-27,9
przewidywania						

Zatrudnienie - składowe salda

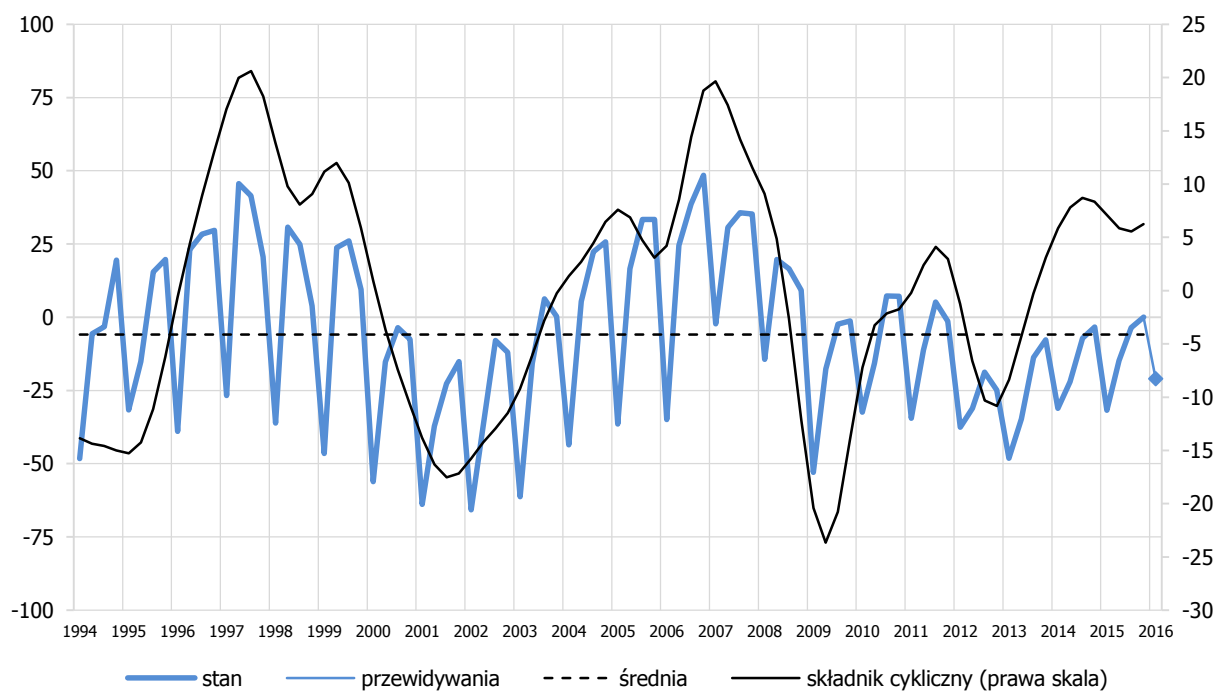

Zatrudnienie - saldo wg sektorów własnościowych

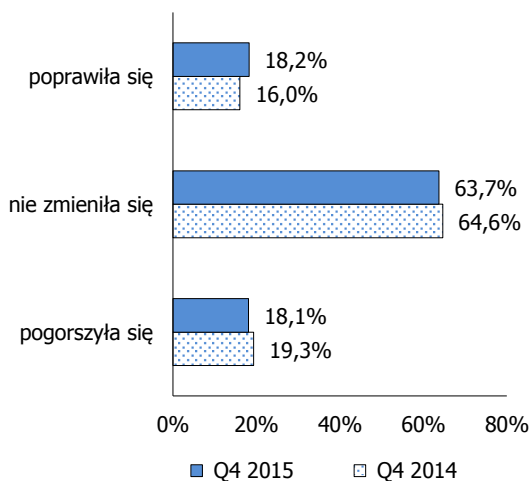

SYTUACJA FINANSOWA

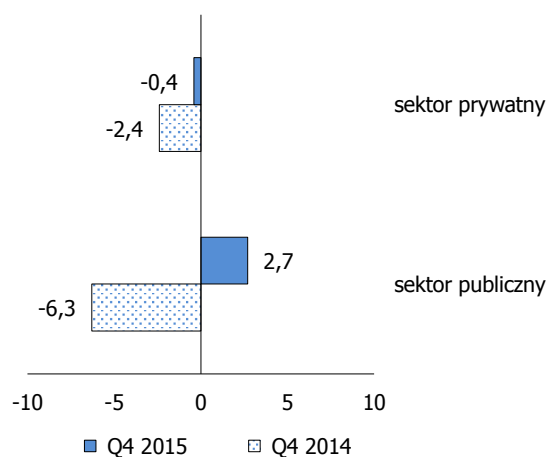

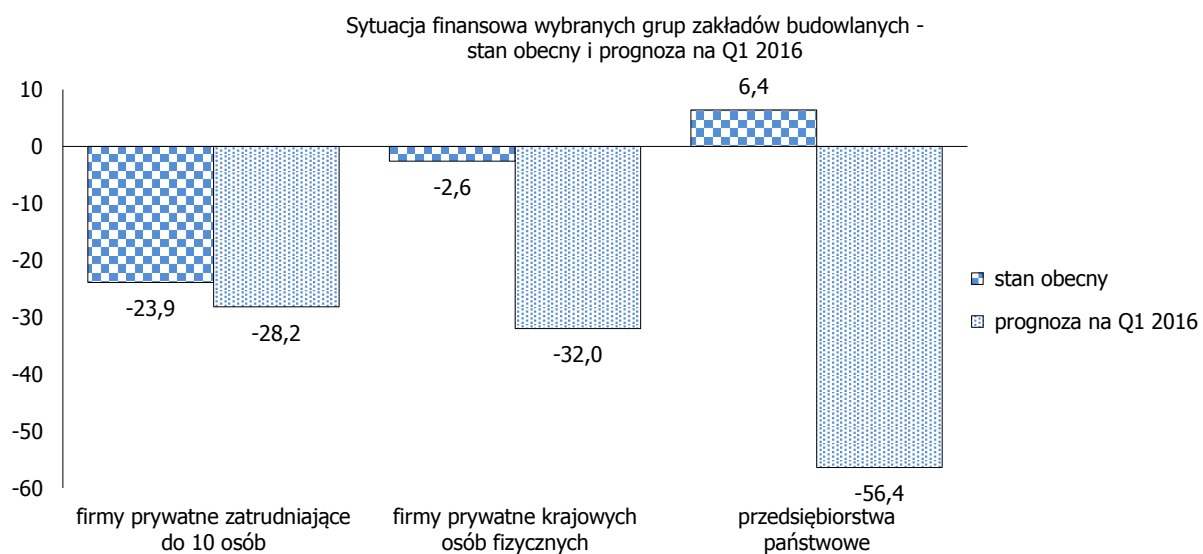
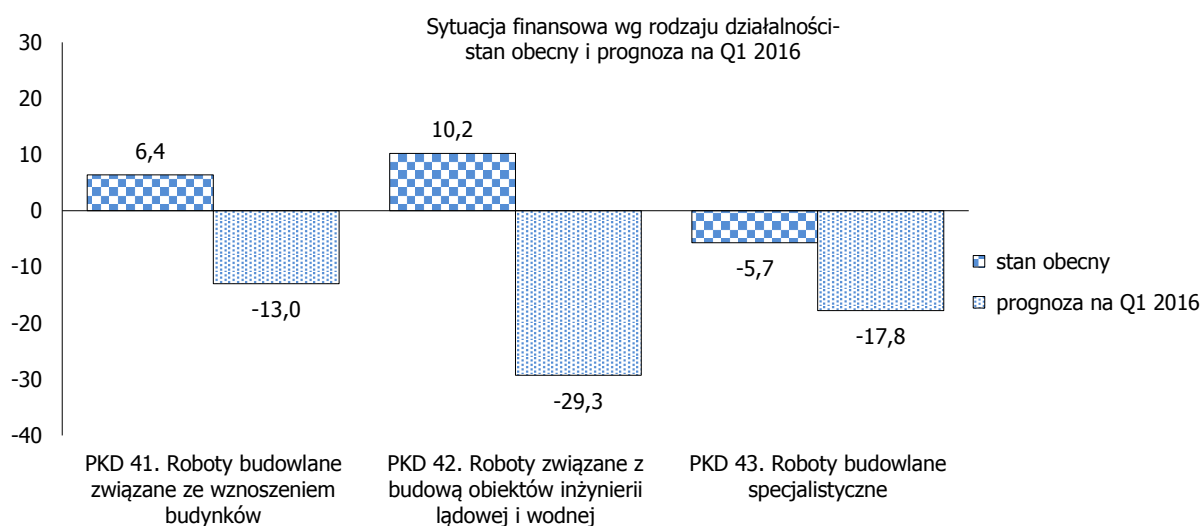
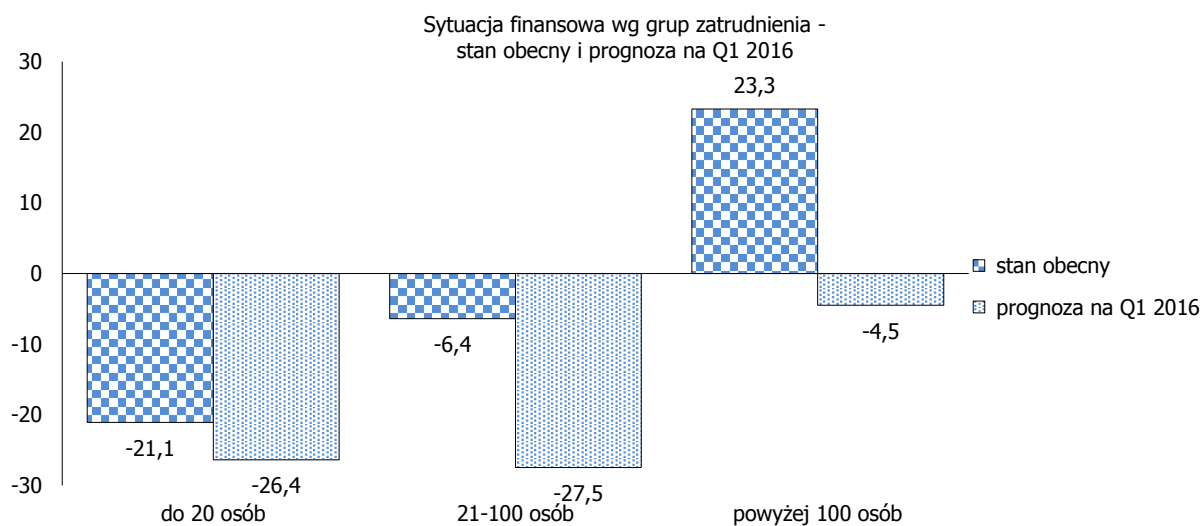
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-3,3	-31,7	-14,8	-3,6	0,1	
przewidywania						-21,0

Sytuacja finansowa - składowe salda

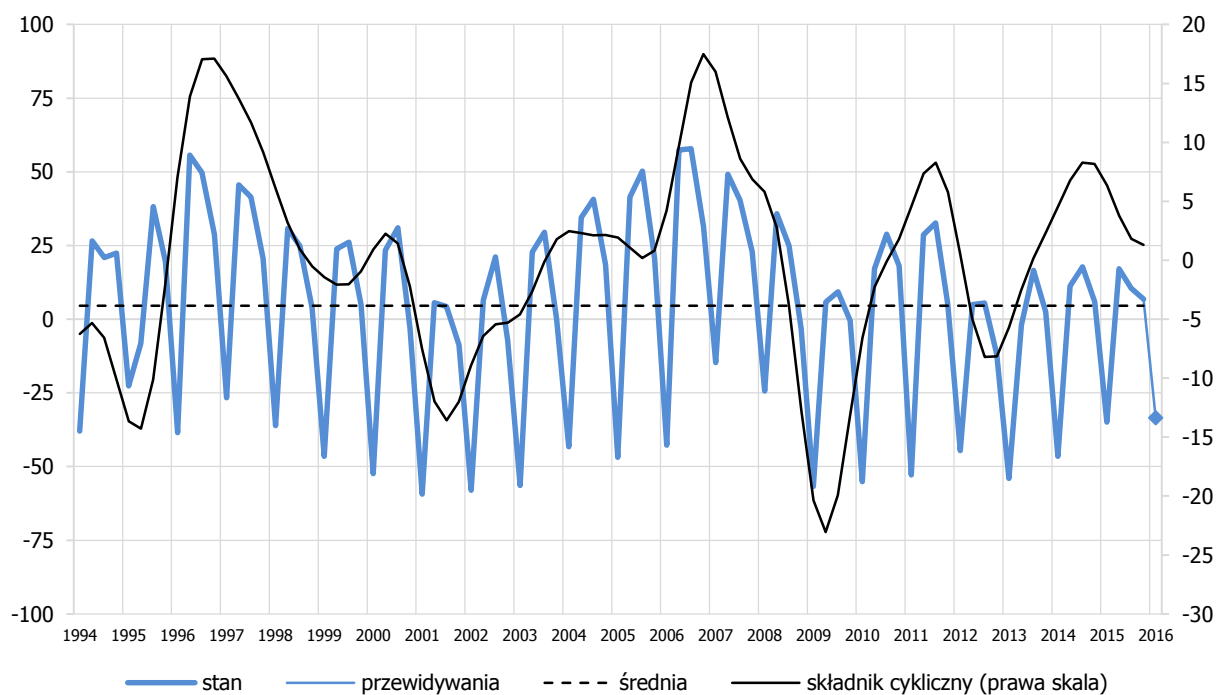

Sytuacja finansowa - saldo wg sektorów własnościowych

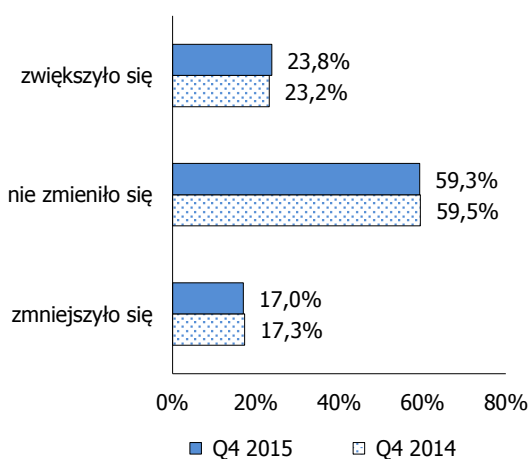

WYKORZYSTANIE MOCY PRODUKCYJNYCH

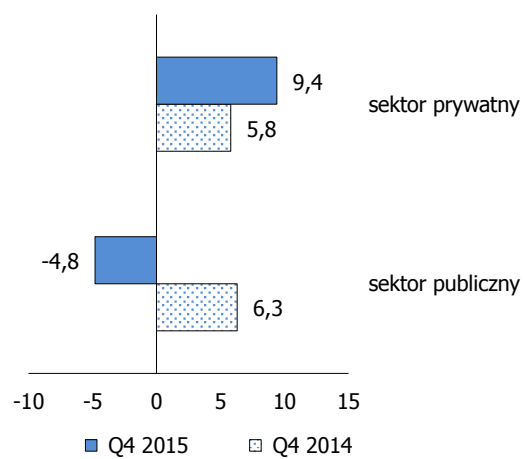

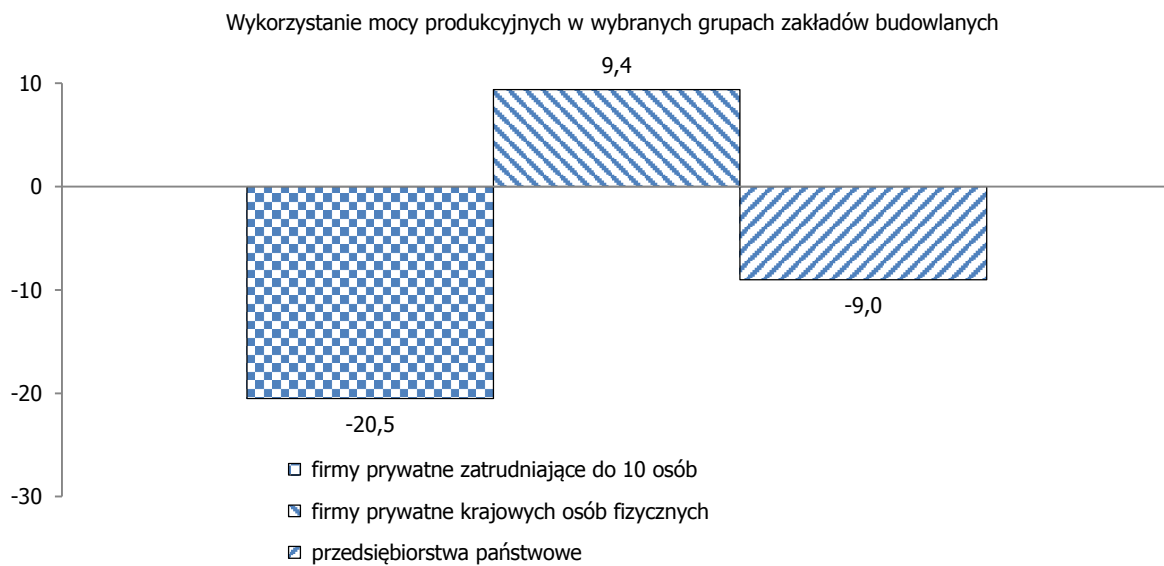
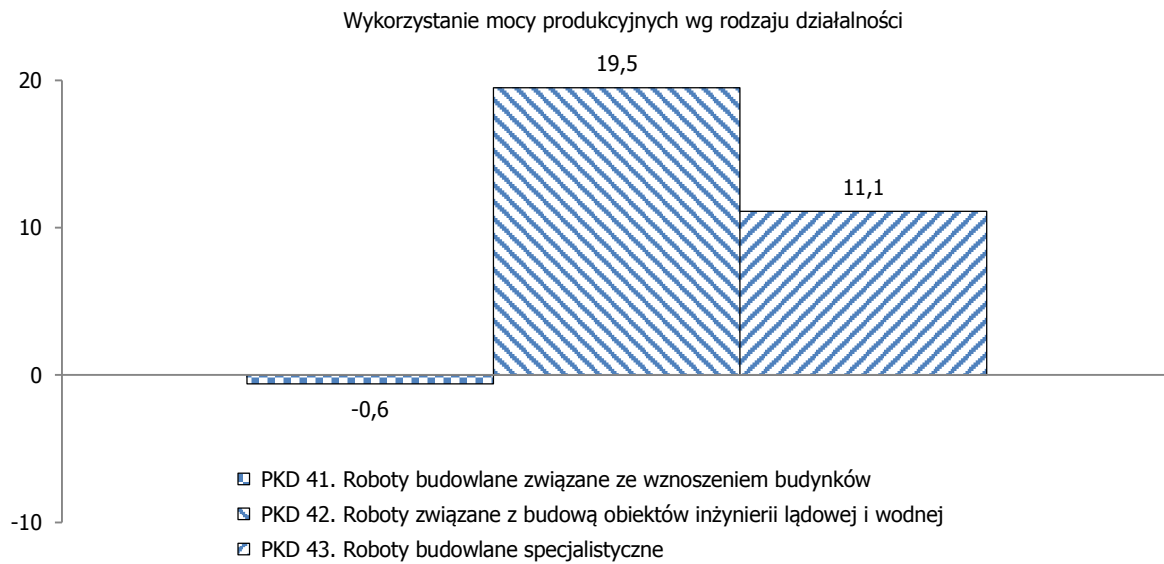
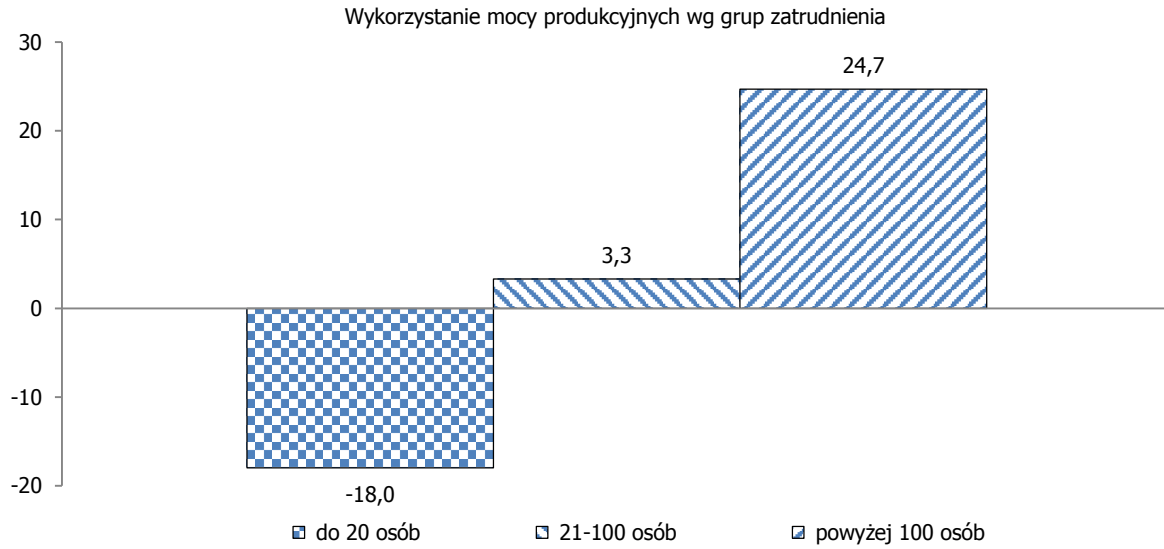
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	5,9	-34,9	17,1	10,5	6,8	
przewidywania						-33,5

Wkorzystanie mocy produkcyjnych - składowe salda

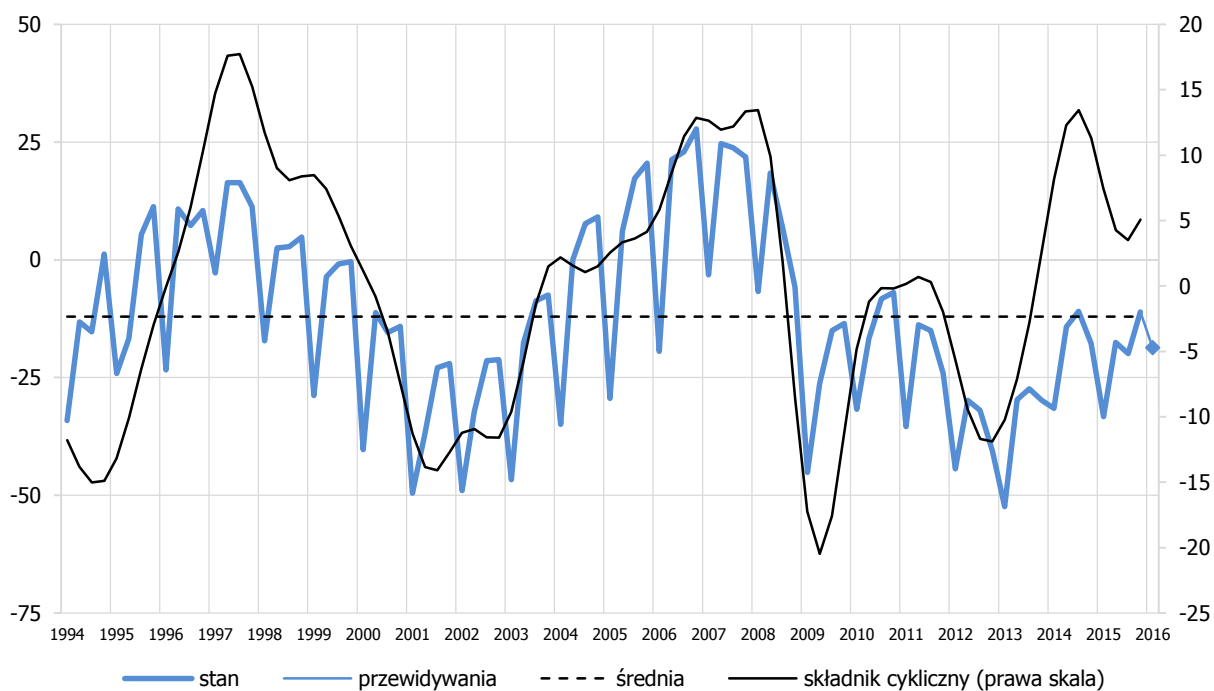

Wykorzystanie mocy produkcyjnych - saldo wg sektorów własnościowych

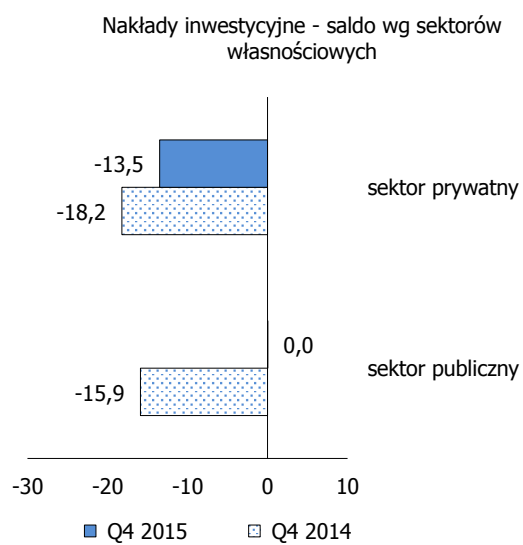
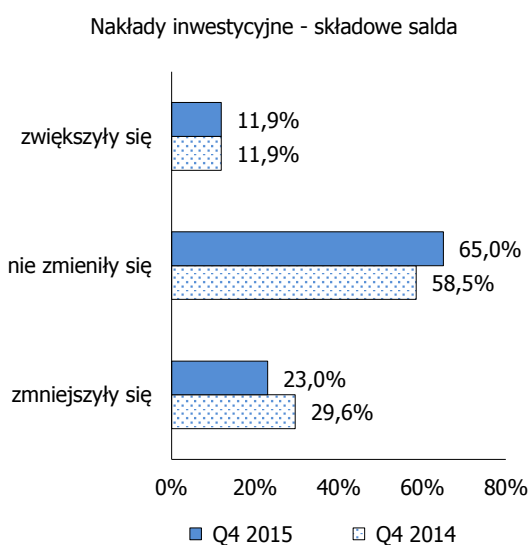

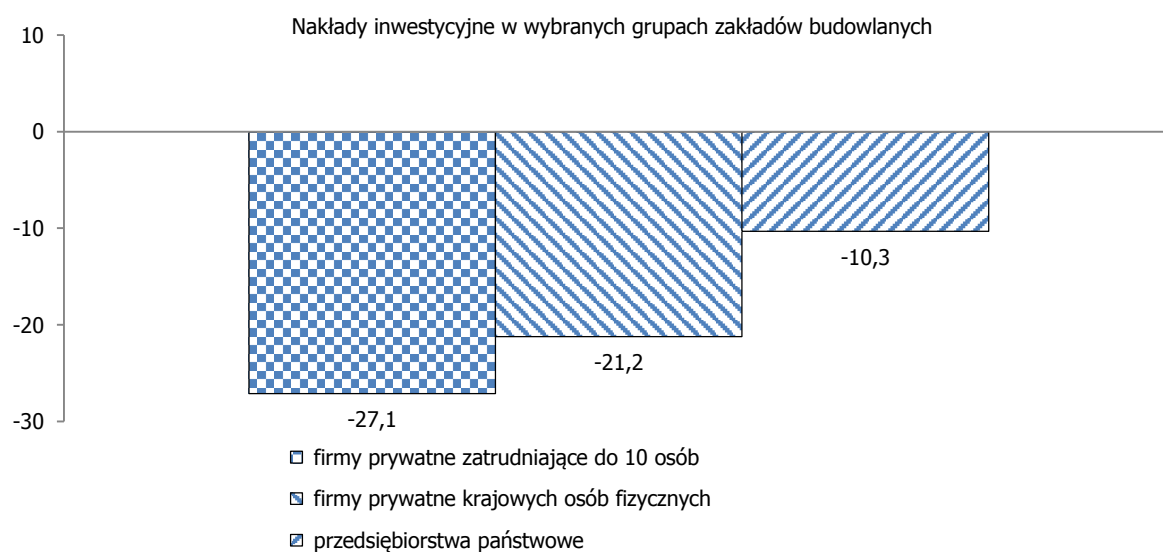
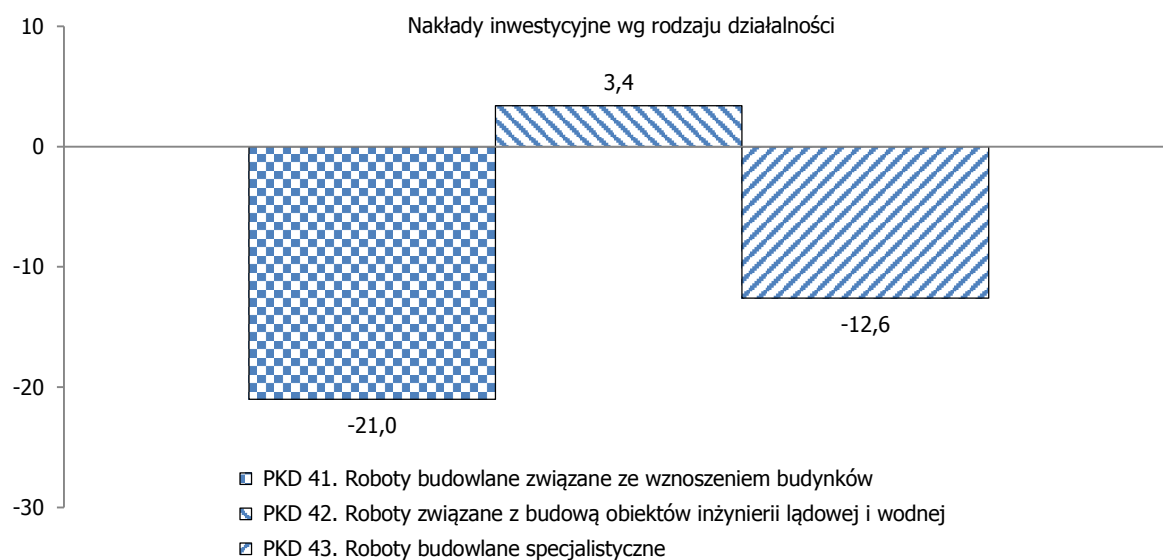
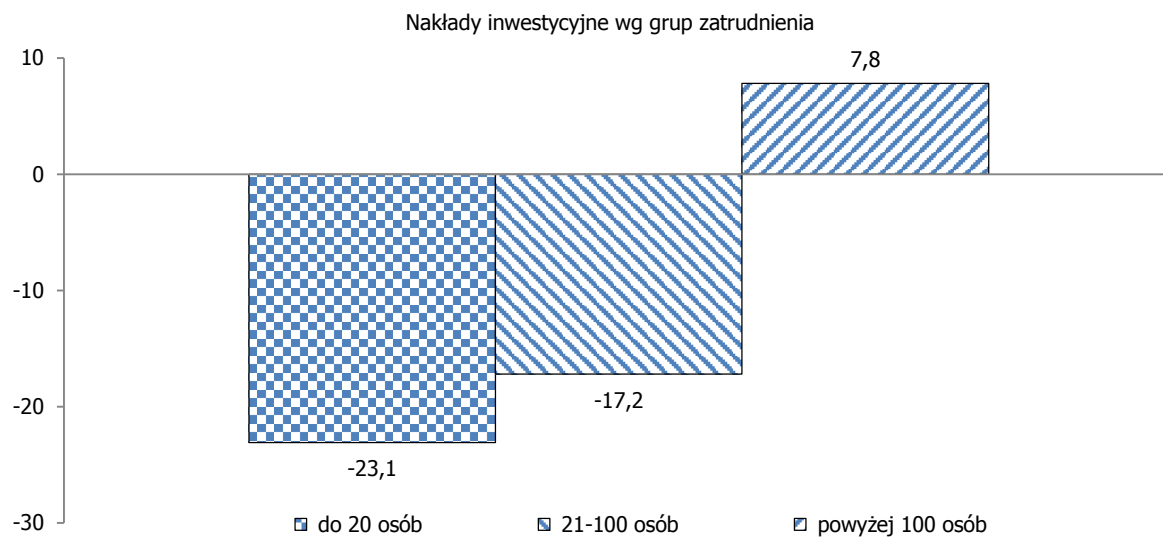

NAKŁADY INWESTYCYJNE

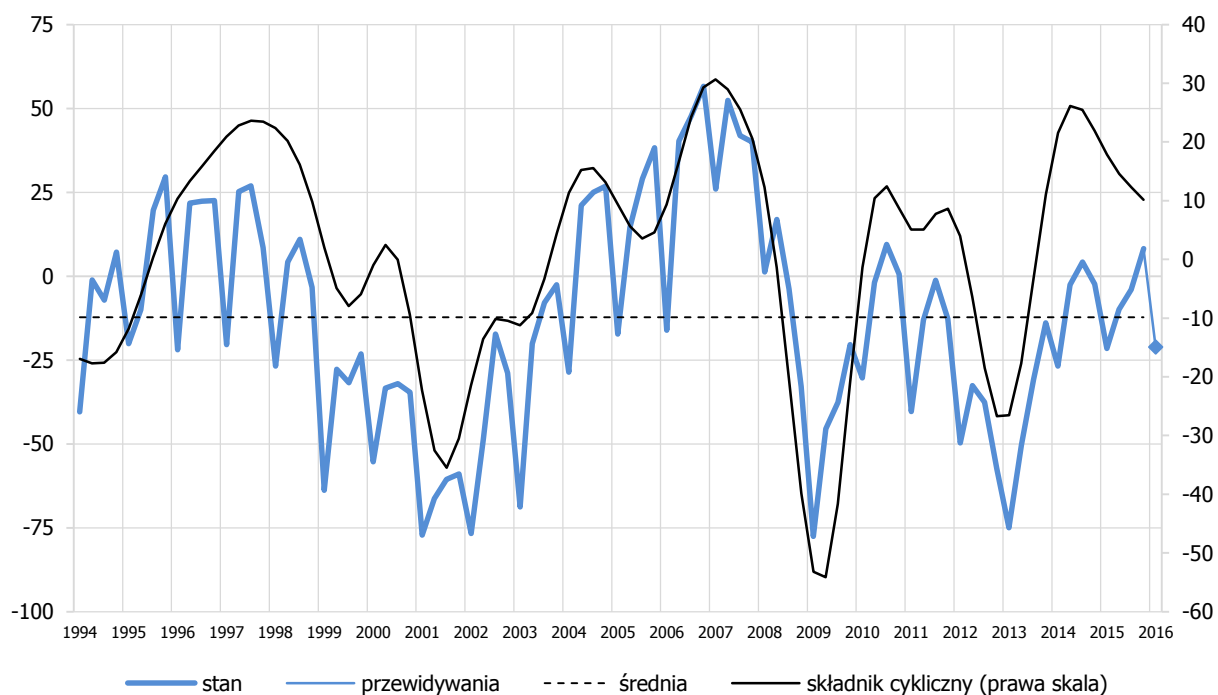

	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-17,7	-33,3	-17,5	-19,9	-11,1	
przewidywania						-18,7

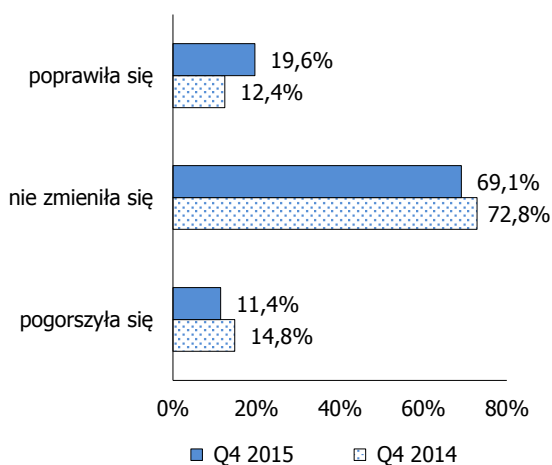
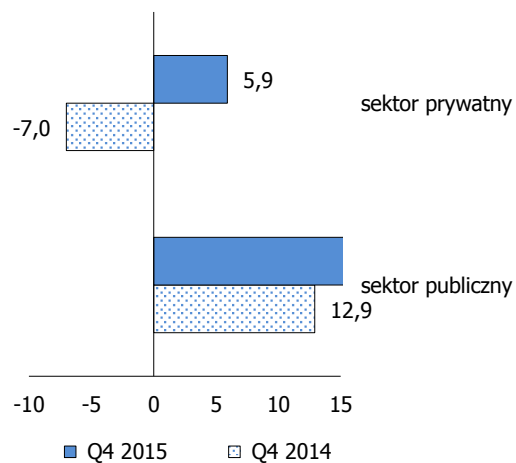

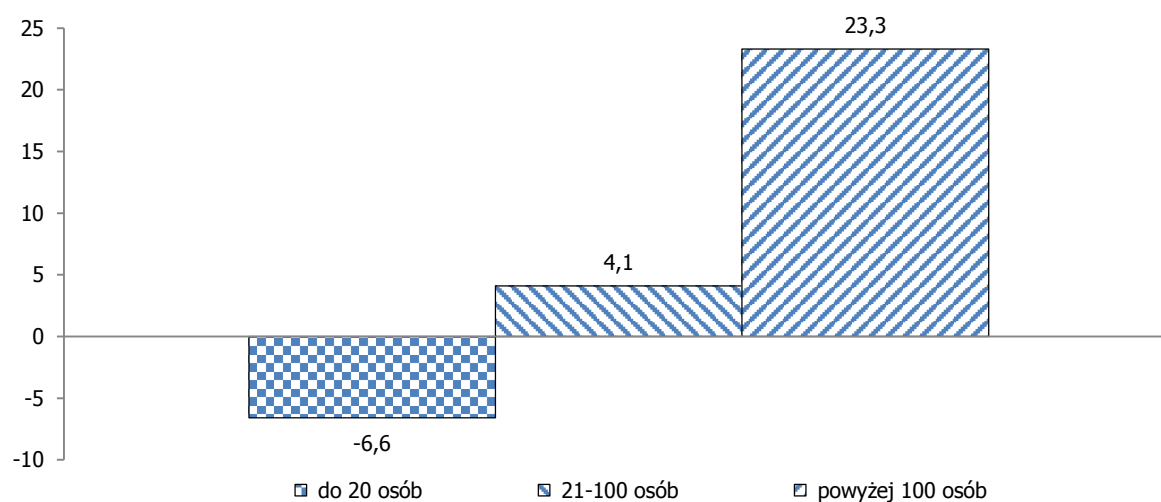
OGÓLNA SYTUACJA GOSPODARCZA

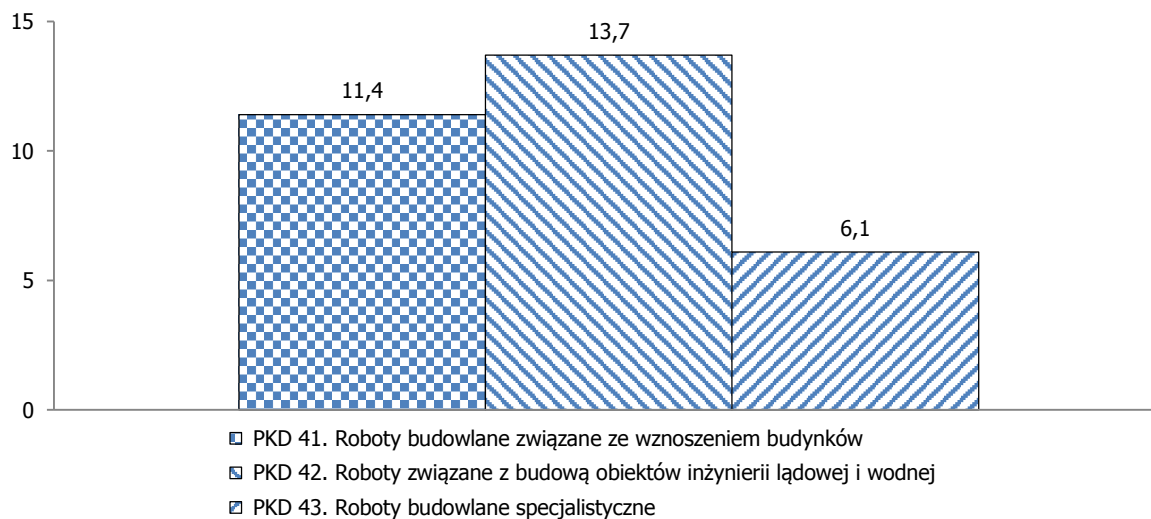
	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-2,4	-21,6	-9,9	-4,0	8,2	
przewidywania						-21,2

Ogólna sytuacja gospodarcza -
składowe saldaOgólna sytuacja gospodarcza -
saldo wg sektorów własnościowych

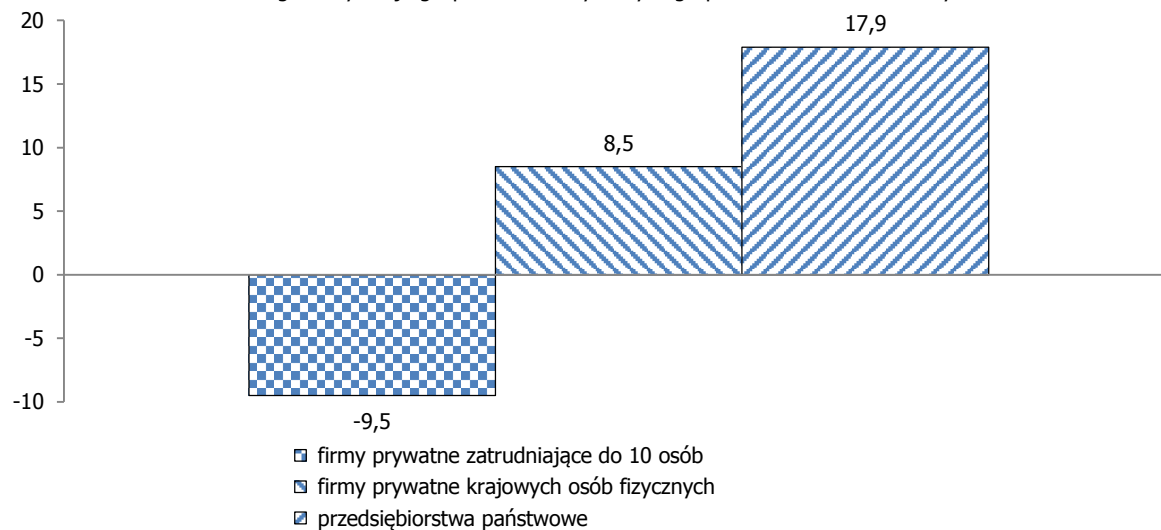
Ogólna sytuacja gospodarcza wg grup zatrudnienia

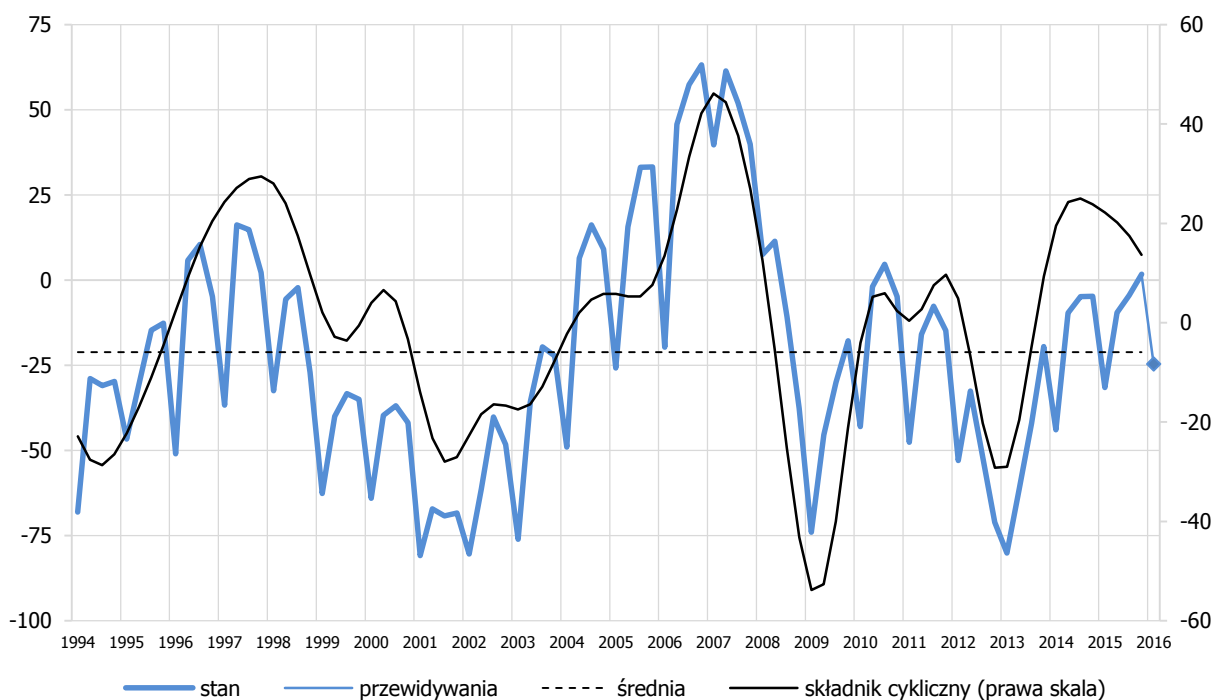
Ogólna sytuacja gospodarcza wg rodzaju działalności

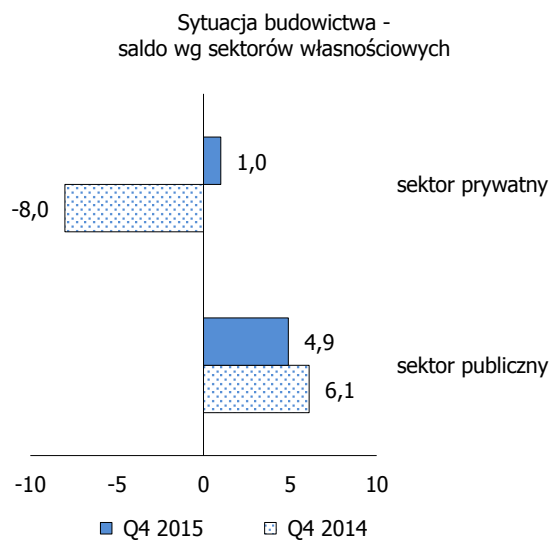
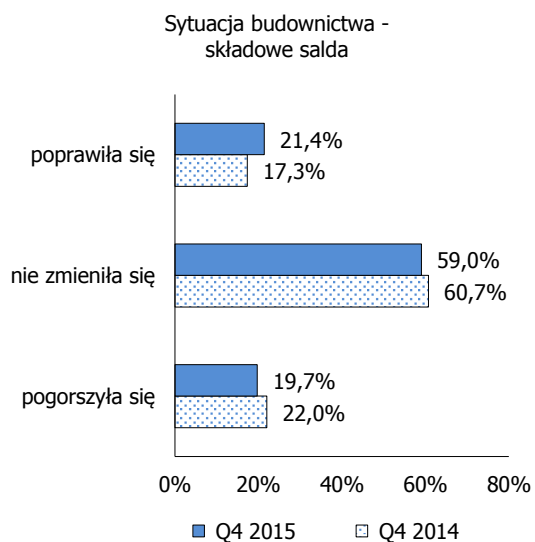
Ogólna sytuacja gospodarcza w wybranych grupach zakładów budowlanych

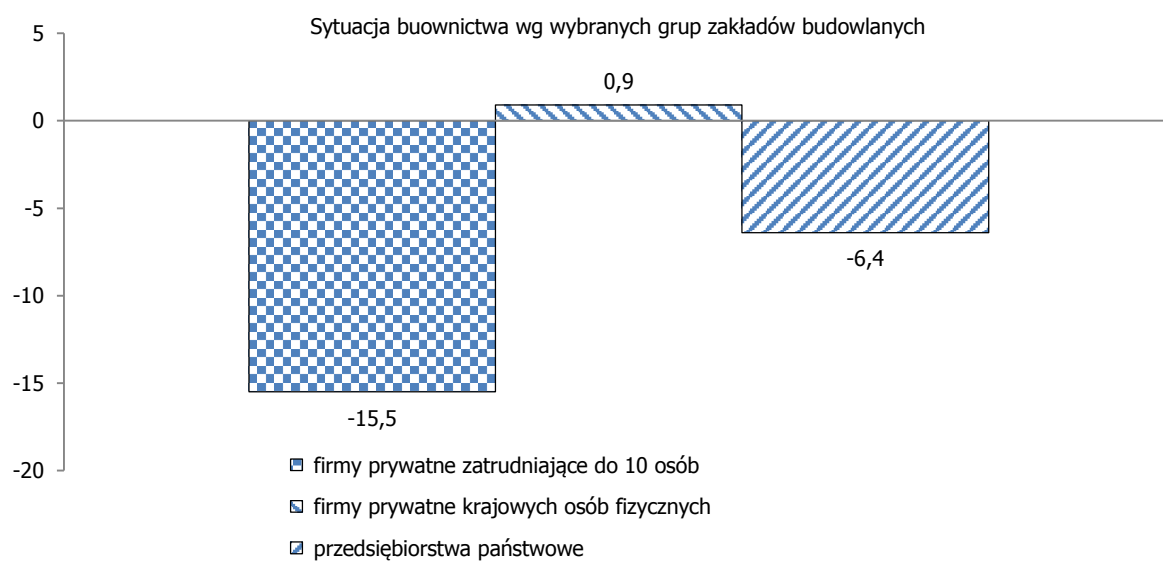
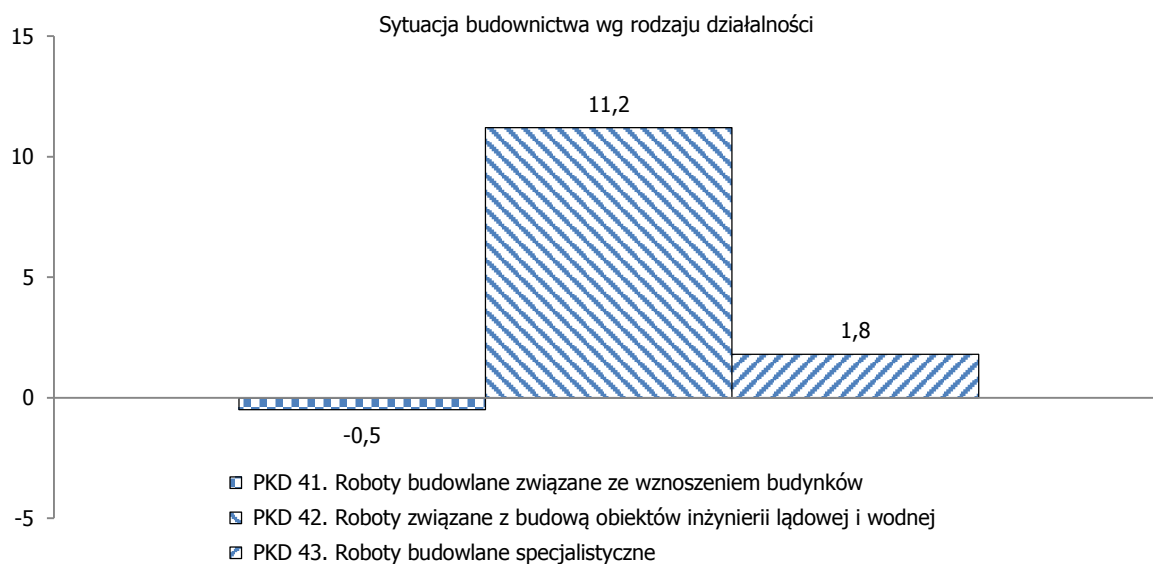
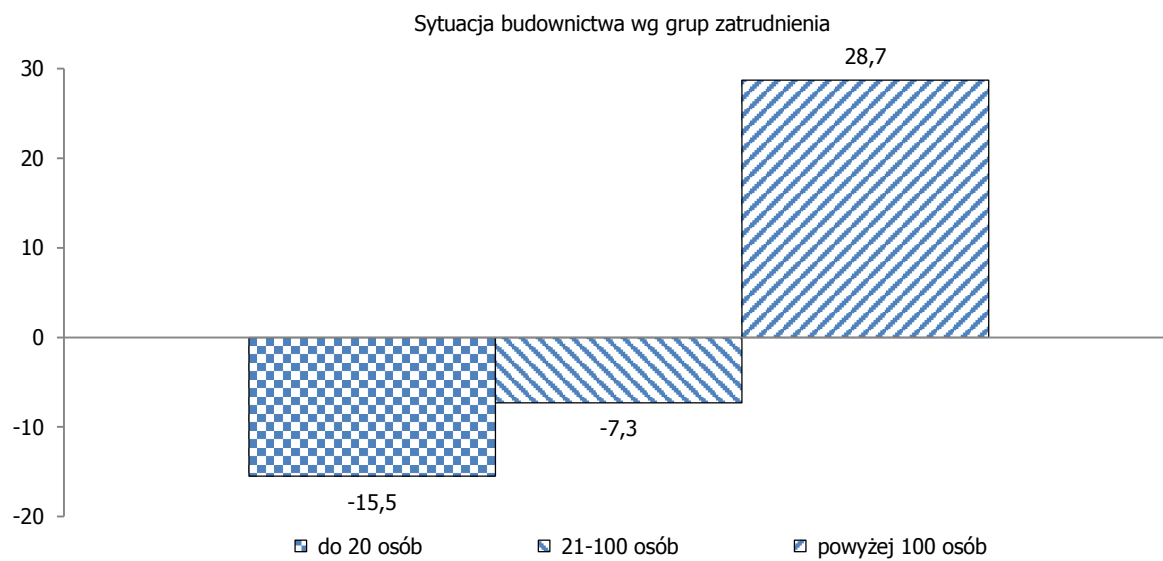

SYTUACJA BUDOWNICTWA

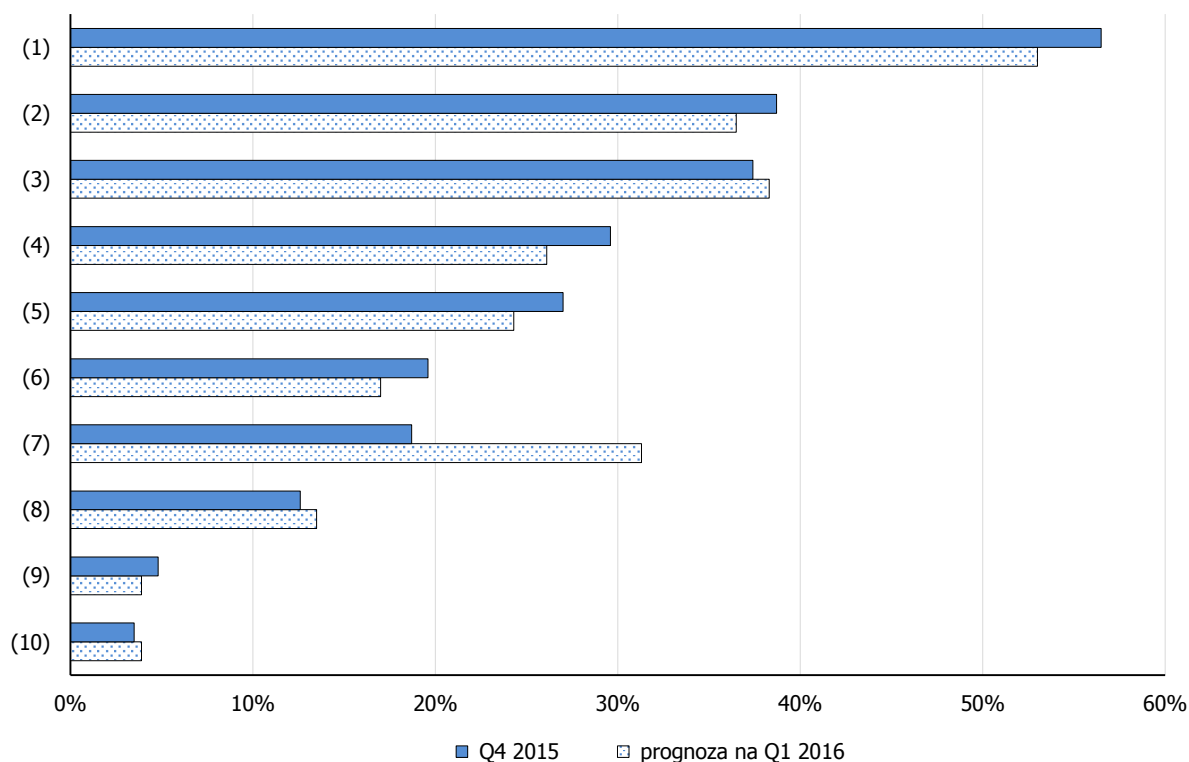

	Q4 2014	Q1 2015	Q2 2015	Q3 2015	Q4 2015	Q1 2016
stan	-4,7	-31,5	-9,5	-4,5	1,7	
przewidywania						-24,7

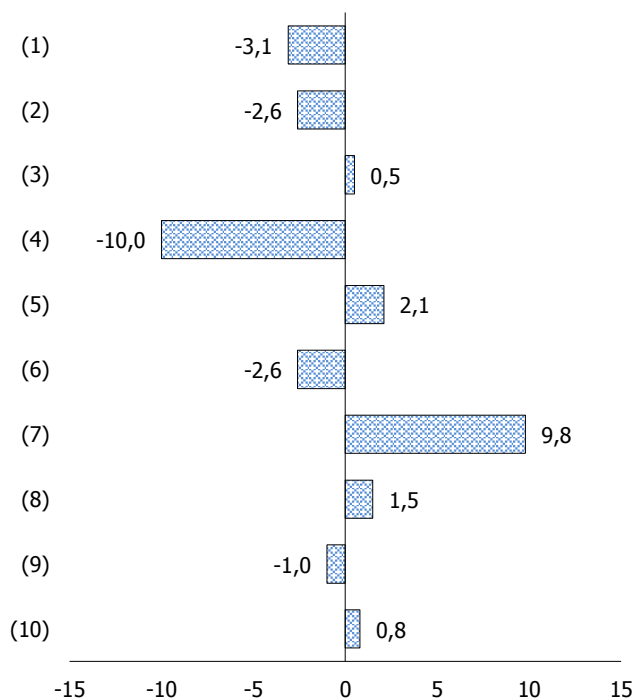

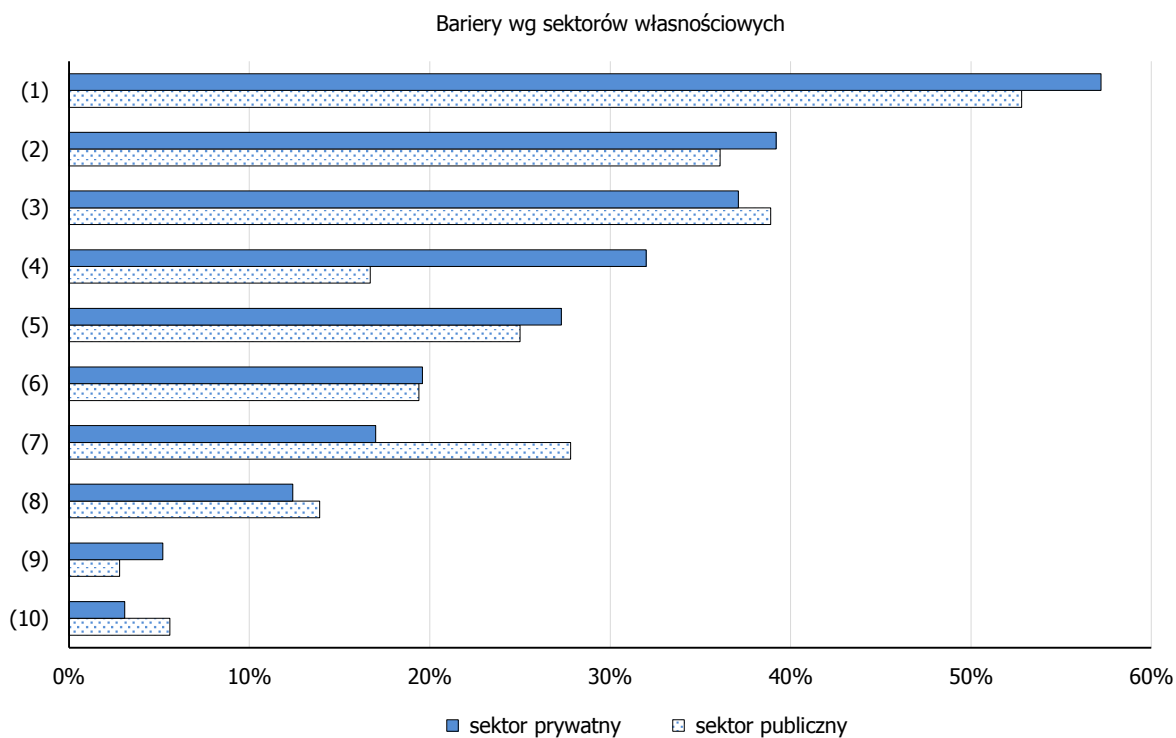

BARIERY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) zatory płatnicze
- (4) niedostateczny popyt
- (5) niestabilność przepisów prawnych
- (6) ceny surowców i materiałów
- (7) trudności w uzyskaniu kredytu
- (8) niekorzystne warunki pogodowe
- (9) inne
- (10) nie ma barier

Q4 2015 w porównaniu z Q3 2015
(w punktach procentowych)

- (1) konkurencja wewnątrz gałęzi
- (2) obciążenia podatkowe
- (3) zatory płatnicze
- (4) niedostateczny popyt
- (5) niestabilność przepisów prawnych
- (6) ceny surowców i materiałów
- (7) trudności w uzyskaniu kredytu
- (8) niekorzystne warunki pogodowe
- (9) inne
- (10) nie ma barier